

**EVLİLİK BİRLİĞİNİN
SARSILMASI SEBEBİYLE
BOŞANMA
(TMK m. 166/1-2)**

ÖDEMELİ İSTEME VE GENEL DAĞITIM

YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.

Strasburg Caddesi No: 31/A 06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel: 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

Şube: Abide-i Hürriyet Cad. No: 158 34381 Şişli / İSTANBUL

Tel: 0 (212) 234 50 56 (57) Pbx Fax: 0 (212) 234 50 58

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr <http://www.yetkin.com.tr>

Yayınevi Sertifika No: 47453

Yayın Kodu: ISBN : 978-605-05-1854-2

© Yetkin Yayınları 2024

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayımcılık Sistemleri

Baskı: YETKİN BASIMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 47452

ÖMER UĞUR GENÇCAN
YARGITAY 2. HUKUK DAİRESİ
ONURSAL BAŞKANI

EVİLİK BİRLİĞİNİN
SARSILMASI SEBEBİYLE
BOŞANMA
(TMK m. 166/1-2)

GENİŞLETİLMİŞ
13. BASKI

YETKİN YAYINEVİ
Ankara - 2024

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ YERİNE	V
İÇİNDEKİLER	XI
KAYNAKÇA	LXXIII
KISALTMALAR	LXXVII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ KISIM GENEL HÜKÜMLER

§ 1. BOŞANMA KAVRAMINA GENEL BAKIŞ	5
I. TANIMI	5
II. HUKUKİ NİTELİĞİ	5
A. BOŞANMA DAVASI AÇMA HAKKI	6
1. Bozucu Yenilik Doğuran Hak	6
2. Dava Yolu İle Kullanılabilir	6
B. BOŞANMA KARARI	6
1. Bozucu Yenilik Doğuran Karar	6
2. Kesin Biçimde Geleceğe Etkili	6
3. Mutlak Etkili	7
III. KONUSUNA İLİŞKİN GÖRÜŞLER	7
A. BİREYÇİ GÖRÜŞ	8
B. TOPLUMCU GÖRÜŞ	9
IV. DÜZENLENME BİÇİMLERİ	9
A. BOŞANMAYI REDDEDEN SİSTEM	10

B. BOŞANMAYI KABUL EDEN SİSTEMLER.....	11
1. Serbest Boşanma Sistemi.....	11
2. Mahkeme Kararıyla Boşanma Sistemi	16
3. İdari İşlemlerle Boşanma Sistemi	17
a. Konsolosluk Memurluğunda.....	17
b. Noterlerde	17
c. Belediye Başkanlıklarında	17
d. Nüfus Müdürlüklerinde.....	17
e. Valiliklerde	18
V. UNSURLARI	18
A. GEÇERLİ BİR EVLİLİK BULUNMALIDIR.....	18
1. Genel Olarak.....	19
a. Yurt İçinde Yapılan Evlilik.....	19
b. Yurt Dışında Yapılan Evlilik	21
2. Farklılıkları Olanlar	24
a. Farklı Dinde Olanlar	24
b. Farklı Mezhepte Olanlar	24
c. Farklı Irkta Olanlar	25
d. Farklı Dilde Olanlar	25
e. Farklı Renkte Olanlar.....	25
3. Aynı Cinsten Olanlar	26
4. Cinsiyet Değiştirmiş Olanlar	26
5. Çocuk Yaşta Evlenenler	28
6. Hayat Ortaklığı Olanlar	28
a. Kayıtsız Hayat Ortaklığı	29
aa. Özellikleri.....	29
aaa. Herhangi Bir Şekil Şartına Bağlı Olmadan Kurulur.....	30

bbb. Evlenme Niyetine Gerek Yoktur.....	30
ccc. Evliliğin Tüm Yükümlülükleri Yerine Getirilir ...	30
ddd. Belirli Şekilde Süreklilik Taşır.....	30
eee. Herhangi Bir Şekil Şartına Bağlı Olmadan Sona Erer.....	30
bb. Çeşitleri.....	31
aaa. Aynı Cinsiyettekilerin Kayıtsız Hayat Ortaklığı	31
bbb. Farklı Cinsiyettekilerin Kayıtsız Hayat Ortaklığı	31
b. Kayıtlı Hayat Ortaklığı.....	31
aa. Özellikleri.....	32
aaa. Resmi Sicile Kayıt veya Tescille Kurulur	32
bbb. Kanun Tarafından Düzenlenen Hak ve Yükümlülükler Doğurur	32
ccc. Boşanma Söz konusu Değildir	32
bb. Çeşitleri.....	33
aaa. Aynı Cinsiyettekilerin Kayıtlı Hayat Ortaklığı	33
bbb. Farklı Cinsiyettekilerin Kayıtlı Hayat Ortaklığı	33
7. Birden Çok Kadın veya Erkek Evlenenler	34
8. Muvazaalı Evlenenler	37
9. Common Law Evlilikleri Olanlar	38
10. Homoparental Aile Olanlar.....	38
11. Tek Ebeveynli Aile Olanlar	39
12. Eş Cinsel Evlilikleri Olanlar	39
13. Dini Nikahlı İlişki Olanlar	40
B. EŞLER HAYATTA BULUNMALIDIR.....	40
C. KANUNDA DÜZENLENEN HALLER BULUNMALIDIR	41
D. MAHKEME KARARI BULUNMALIDIR.....	41

VI. DAYANDIĞI İLKELER.....	44
A. İRADE İLKESİ.....	45
B. KUSUR İLKESİ.....	45
1. Kusur İlkesi Mutlak Değildir.....	46
2. Kusursuz Eşin Dava Açmaması Hakkın Kötüye Kullanılması Olarak Yorumlanamaz	46
3. Kusur Kabul Edilen Vakıalar Açıklanmalıdır	47
4. Kusur Belirlemede Taraflarca Getirilmesi İlkesine Aykırı Davranılamaz	48
a. Usulüne Uygun Dayanılmayan Vakıalar Kusur Olarak Yüklenemez	48
b. Usulüne Uygun Dayanılmayan Deliller Dikkate Alınamaz	51
aa. Dayanılmayan Tanıklar	51
bb. Dayanılmayan Dosyalar	52
5. Kusur Belirlemede Tanık Beyanları Takdiri Bir Delildir ..	52
a. Yetersiz Tanık Beyanları Esas Alınamaz.....	53
aa. Görgüye Dayanmayan Tanık Beyanları	53
bb. Soyut Tanık Beyanları.....	54
cc. Aktarıma Dayalı Tanık Beyanları	55
aaa. Üçüncü Kişilerden Aktarım	55
bbb. Taraflardan Aktarım.....	56
dd. Duyuma Dayalı Tanık Beyanları.....	57
ee. Yer ve Zaman İçermeyen Tanık Beyanları.....	57
ff. Kendi Düşünce ve Gözlemlerine Dayalı Tanık Beyanları	58
b. Tarafların Tanık Olarak Beyanları Esas Alınamaz	58
c. Vekil Olan Avukat Tanık Olarak Dinlenebilir.....	59
6. Diğer Tarafın Az da Olsa Kusurlu Olması Gerekir	60
a. Tam Kusurlu Eşin Boşanma Davası Kabul Edilemez.....	60

b. Ağır Kusurlu Eş Boşanma Davası Açabilir	62
c. Eşit Kusurlu Eş Boşanma Davası Açabilir	62
d. Az Kusurlu Eş Boşanma Davası Açabilir	63
e. Kusursuz Eş Boşanma Davası Açabilir	63
7. İradı Olmayan Davranışlar Kusur Kabul Edilemez	63
8. Usulünce Dayanılan Deliller Toplanmadan Kusur Belirlenemez	66
9. Dayanak Davayı Açan Eş Kusurlu Kabul Edilir	67
10. Kusur Belirlemede Usuli Kazanılmış Hak Dikkate Alınır	67
11. Elde Olmayan Sebeplerle Gerçekleşen Vakıalar Kusur Olarak Yüklenemez	68
12. Ret Konusu Davada Kusur Olarak Belirlenmeyen Vakıalar Kusur Olarak Yüklenemez	69
13. Anlaşma Protokolü Sunulması Kusurlu Olduğuna Karine Teşkil Etmez	69
14. Yükümlülük Kapsamı Dışındaki Vakıalar Kusur Olarak Yüklenemez	70
15. Bilgisi Dahilinde Gerçekleşmeyen Vakıalar Kusur Olarak Yüklenemez	70
16. Evlenmeden Önceki Vakıalar Kusur Kabul Edilemez	71
17. Davadan Sonraki Vakıalar Kusur Kabul Edilemez	71
18. Fevren Söylenen Sözler Kusur Kabul Edilemez	73
19. Fiziksel Şiddette Beyan ve İz Karine Olarak Kusura Esas Alınır	73
20. Etkileyen Dava Sonuçları Beklenmeden Kusur Belirlenemez	74
21. Tepki Niteliğindeki Davranışlar Kusur Kabul Edilemez	74
22. Hukuka Aykırı Elde Edilen Delillere Dayalı Vakıalar Kusur Olarak Yüklenemez (HMK m. 189 f. II)	75
23. Ceza Mahkemesinin Mahkumiyet Kararı Hukuk Hâkimini Bağlar	76

24. Boşanma Sonrası Aile Mahkemesi Hâkiminin Müdahalesi İstenemez (TMK m. 195).....	76
25. Kimin Daha Fazla Kusurlu Olduğunu Belirlemede Önceden Bir Ölçü Konulamaz.....	76
C. EVLİLİK BİRLİĞİNİN SARSILMASI İLKESİ	77
D. ELVERİŞSİZLİK İLKESİ	78
E. EYLEMLİ AYRILIK İLKESİ	79
VII. TÜRK MEDENÎ KANUNUNUN DAYANDIĞI İLKELER.....	79
VIII. ARABULUCULUĞA ELVERİŞLİ DEĞİLDİR.....	81
§ 2. BOŞANMA HUKUKUNUN KAYNAKLARI	87
I. GENEL OLARAK.....	87
II. MEVZUAT KAYNAKLARI	87
A. ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER	88
B. ANAYASA	89
1. Kanun Önünde Eşitlik (TCA m. 10).....	89
2. Kişinin Dokunulmazlığı, Maddi ve Manevi Varlığı (TCA m. 17 f. I).....	89
3. Bilim ve Sanat Hürriyeti (TCA m. 27 f. I).....	90
4. Hak Arama Hürriyeti (TCA m. 36 f. I).....	91
5. Ailenin Korunması ve Çocuk Hakları (TCA m. 41).....	92
6. Eğitim ve Öğrenim Hakkı (TCA m. 42 f. I)	92
7. Çalışma Şartları ve Dinlenme Hakkı (TCA m. 50 f. II).....	93
C. KANUNLAR	93
1. 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usûllerine Dair Kanun	93
2. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu	94
3. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu.....	95
4. 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ve Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun.....	96

5. 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun	96
D. TÜZÜKLER	96
E. YÖNETMELİKLER (HMK m. 449)	97
1. Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdarî ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik	97
2. Elektronik Tebligat Yönetmeliği	97
II. İÇTİHAT KAYNAKLARI	97
A. BİLİMSEL İÇTİHAT (İLMÎ İÇTİHAT/ BİLİMSEL GÖRÜŞLER/ DOKTRİN/ ÖĞRETİ) (TMK m. 1 f. II).....	98
B. YARGISAL İÇTİHAT (KAZAÎ İÇTİHAT/YARGITAY KARARLARI) (TMK m. 1 f. II)	98
§ 3. BOŞANMA SEBEPLERİNİ SINIFLANDIRMA	99
I. GENEL OLARAK	99
A. SINIRLI SAYIDA DÜZENLENMİŞTİR	100
B. EMREDİCİ NİTELİKTE DÜZENLENMİŞTİR.....	100
II. SINIFLANDIRMA	101
A. KONULARINA GÖRE.....	102
1. Özel Boşanma Sebepleri	102
a. Sınırlı Sayıda Öngörülmüştür	102
b. Belli Sebepler Öngörülmüştür	103
2. Genel Boşanma Sebepleri	104
a. Belli Bir Vakıya Dayalı Değildir	105
b. Önceden Belirlenmesi Olanaksızdır	105
c. Çok Çeşitli Vakıalar Olabilir.....	105
B. ETKİLERİNE GÖRE	106
1. Mutlak Boşanma Sebepleri	106
2. Nisbî Boşanma Sebepleri	108

İKİNCİ KISIM

EVLİLİK BİRLİĞİNİN SARSILMASI SEBEBİYLE BOŞANMA

BİRİNCİ AYIRIM

EVLİLİK BİRLİĞİNİN SARSILMASI KAVRAMI

& 4. EVLİLİK BİRLİĞİNİN SARSILMASI (TMK m. 166, f. I).....	109
I. GENEL OLARAK.....	109
II. BİRLİĞİN SARSILMASI SEBEBİYLE BOŞANMA KOŞULLARI.....	111
A. BİRLİĞİN ORTAK HAYATI SÜRDÜRMELERİ KENDİLERİNDEN BEKLENMEYECEK DERECEDE TEMELİNDEN SARSILMIŞ OLMASI	112
B. BİRLİĞİN SARSILMASINA KARŞI TARAFIN KUSURLU DAVRANIŞININ SEBEBİYET VERMESİ	116
III. BİRLİĞİN SARSILMASINI BELİRLEYEN FAKTÖRLER	116
A. VAKIA FAKTÖRÜ	118
1. Vakıanın Özellikleri	118
2. Vakıanın Oluş Biçimi	119
B. STATÜ FAKTÖRÜ	119
1. Kültürel Durumları	120
2. Sosyal Durumları	120
3. Eğitim Durumları.....	121
4. Ekonomik Durumları.....	121
C. İLİŞKİ FAKTÖRÜ	122
1. Birbirleriyle Olan İlişkileri.....	122
2. Çocuklarıyla Olan İlişkileri	122
D. DIŞ ETKİ FAKTÖRÜ	123
1. Yaşadıkları Çevrenin Özellikleri	123

2. Toplumun Değer Yargıları.....	123
III. BİRLİĞİN SARSILMASI SEBEBİYLE BOŞANMA KARARI VERİLMESİNE ENGEL HALLER	124
A. BOŞANMA DAVASININ BULUNMAMASI ENGELDİR	124
B. TANIMA VE TENFİZ DAVASININ SONUÇLANMAMASI ENGELDİR	125
IV. BİRLİĞİN SARSILMASI SEBEBİYLE BOŞANMA KARARI VERİLMESİNE ENGEL OLMAYAN HALLER	125
A. FİİLEN BİRLİKTE OLMAMA ENGEL DEĞİLDİR	126
B. DÜĞÜN YAPILMAMIŞ OLMASI ENGEL DEĞİLDİR	126
C. BİRLİKTE YAŞAMAMIŞ OLMA ENGEL DEĞİLDİR	126
D. EVLENME AMAÇ VE SAİKİ ENGEL DEĞİLDİR	126
E. SADECE YABANCI MAHKEMEDE BOŞANMIŞ OLMA ENGEL DEĞİLDİR	127
F. DAVANIN ISLAH EDİLEREK DÖNÜŞMÜŞ OLMASI ENGEL DEĞİLDİR	127
V. BİRLİĞİN SARSILMASINI BELİRLEYEN DAVALAR	128
A. CEZA DAVASININ ETKİSİ	128
1. Ceza Mahkemesinin Maddi Olayı Tespit Eden Kararı	128
2. Ceza Mahkemesinin Maddi Olayı Tespit Etmeyen Kararı	131
3. Ceza Davasında Aynı Olay Sebebiyle Verilen Kararı	131
B. HUKUK DAVASININ ETKİSİ	132
VI. BİRLİĞİN SARSILMASINI İSPAT ARAÇLARI	132
A. BELGELER (HMK m. 199).....	133
1. Resmi Evrak.....	133
a. Soruşturma Evrakı.....	133
b. Resmi Tutanaklar	133
c. Tanıma Kaydı.....	134
d. Kesinleşmiş Mahkeme Kararı	134

2. Fotoğraflar	134
3. İletişim Belgeleri	135
a. Mektup	136
b. Bilgisayar Kaydı	136
c. Telefon Kaydı	136
d. Ses Kaydı	137
e. Kamera Kaydı	137
f. Sosyal Medya Paylaşımları	138
4. Otel Kayıtları	138
5. Hamilelik Testi	138
B. TANIK ANLATIMLARI (HMK m. 240-265)	139
C. İSPAT ARACI SAYILMAYANLAR	139
1. İkrar (HMK m. 188)	140
a. Kural Olarak (TMK m. 184 f. III)	140
b. İstisna Olarak (TMK m. 166 f. III, IV)	141
2. Yemin (HMK m. 225-239)	144
a. Boşanma Davasında Yemin	144
b. Boşanmanın Eki Olmayan Davada Yemin	145
& 5. DAVALININ DAVAYA ENGEL OLMA/ İTİRAZ HAKKI (TMK m. 166, f. II)	147
I. İTİRAZ, HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI NİTELİĞİNDE OLMAMALIDIR	148
A. İTİRAZIN HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI SAYILAN DAVRANIŞLAR	152
1. Birlikte Yaşamaktan Kaçınanın İtirazı	152
2. Birlik Görevlerini Yerine Getirmeyenin İtirazı	152
3. Hakaret Edenin İtirazı	153
a. Tepki Olarak Hakaret Kusur Sayılamaz	153
b. Tepki Dışı Bir Kere Hakaret Eden Kusurlu Sayılır	154

4. Tepki Dışı Sürekli Hakaret Eden Kusurlu Sayılır.....	156
5. Birden Fazla Şikayet Edenin İtirazı	156
6. Uzun Süreli Özgürlüğü Bağlayıcı Cezaya Mahkum Olanın İtirazı	157
7. Mesaj Gönderenin İtirazı	158
8. Eşinin Ana ve Babasını Eve Almayanın İtirazı.....	158
9. Eşine Sürekli Sevmediğini Söyleyenin İtirazı.....	159
10. Cinsel Yaşamlarını Dışarıda Anlatanın İtirazı	159
11. Temizlik Kurallarına Uymayanın İtirazı.....	160
12. Kendisi Boşanma Davası Açanın İtirazı	160
13. Eşini Aşağılayanın İtirazı.....	160
14. Eşiyile Kavga Edenin İtirazı	161
B. İTİRAZIN HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI SAYILMAYAN DAVRANIŞLAR.....	167
1. Evlilik Birliğini Kurtarmak İsteyenin İtirazı.....	168
2. Yabancı Mahkemede Boşanma Kararı Almış Olanın İtirazı.....	168
3. Hakkı Olduğu Halde Boşanma Dava Açmayanın İtirazı	169
4. Çelişkili Davranış İçinde Olmayanın İtirazı	169
5. Kayın Hısımlarınca Fiziksel Şiddete Uğrayanın İtirazı	169
6. Yurtdışında Boşanma Davası Açanın İtirazı.....	170
7. Diğer Davranışlarda Bulunanın İtirazı	170
B. EVLİLİK BİRLİĞİNİN DEVAMINDA DAVALI VE ÇOCUKLAR BAKIMINDAN KORUNMAYA DEĞER BİR YARAR KALMAMALIDIR.....	171

İKİNCİ AYIRIM

EVLİLİK BİRLİĞİNİN SARSILMASINA OLAYLARIN ETKİSİ

& 6. OLAYLARIN BOŞANMA KONUSU OLUŞTURMAMASI..... 173

I. İSTEK DIŞI OLGULARIN BULUNMASI	174
A. İRADİ OLMAYAN DAVRANIŞLARDA BULUNMAK	174
1. İradi Olma Olgusu Araştırma Yapılmalıdır	174
2. İradi İse Hükme Esas Alınabilir	175
3. İradi Değilse Hükme Esas Alınamaz	177
B. ÇOCUĞUN ÖLÜMÜNE SEBEP OLMAK.....	179
C. CİNSEL SALDIRIYA UĞRAMAK.....	179
D. YAŞ FARKI BULUNMAK.....	180
II. FİİLİ AYRILIĞIN BULUNMASI	180
A. SALT FİİLİ AYRILIK BULUNMASI	181
B. UZUN SÜREN AYRILIĞIN BULUNMASI	182
III. SAĞLIK SORUNLARININ BULUNMASI	182
A. HASTALIKLI OLMAK	183
1. Tedavi Edilebilir Akıl Hastası Olmak	183
2. Bulaşıcı Olmayan Hastalıklı Olmak	184
3. Tedavi Edilebilir Hastalıklı Olmak.....	184
a. Epilepsi (Sara) Hastalığı	185
b. Ağız Kokusu	185
c. Vücut Kokusu	186
d. Yatağını Islatmak (İdrar Kaçırarak).....	187
e. Sedef Hastalığı.....	187
f. MS Hastalığı	188
g. Balık Derisi Hastalığı.....	188
h. Göz Hastalığı	189

4. Tedavi Edilemez Hastalıklı Olmak	189
B. ÖZEL GEREKSİNİMLİ OLMAK	190
C. BEDENSEL FARKLILIĞI OLMAK	191
D. BEDENSEL ENGELLİ OLMAK	191
1. Görme Engelli Olmak	191
2. İşitme Engelli Olmak	192
3. Konuşma Engelli Olmak	192
4. Fiziksel Engelli Olmak	193
E. ÇOCUĞU OLMAMAK	193
IV. YASAL HAKLARIN KULLANILMASI	194
A. ŞİKAYET HAKKINI KULLANMAK	194
1. Cumhuriyet Savcılığına Şikayet Etmek	196
2. Karakola Şikayet Etmek	197
3. Nafaka Borcu İçin Şikayet Etmek	197
B. KORUMA TEDBİRİ İSTEMEK	198
C. GAİPLİK KARARI ALMAK	198
D. DAVA HAKKINI KULLANMAK	199
E. DANIŞIKLI OLARAK EVLENMEK	199
V. TEPKİ NİTELİĞİNDE DAVRANIŞLARDA BULUNULMASI	200
A. TEPKİ KAVRAMI	200
1. Tepki Olaydan Hemen Sonra Gerçekleşmelidir	200
2. Tepki Sınırı Aşılmamış Olmalıdır	200
3. Tepki Tek Olay Olmalıdır	201
B. TEPKİSEL DAVRANIŞLAR	202
1. İntihar Girişimi	202
2. İlgisizliğe Tepki	202
3. Evliliği Koruma Amaçlı Tepki	203

4. Beddua.....	203
VI. YÜKÜMLÜLÜK DIŞI İSTEKLERİN KARŞILANMAMASI.....	204
A. SULH GİRİŞİMİNİ REDDETMEK.....	204
B. VAADİ YERİNE GETİRMEMEK.....	204
C. DÜĞÜN YAPMAMIŞ OLMAK	205
VII. FARKLILIKLARIN BULUNMASI.....	205
A. DİL FARKLILIĞININ BULUNMASI.....	205
B. KÜLTÜR FARKLILIĞININ BULUNMASI.....	206
C. IRK FARKLILIĞININ BULUNMASI.....	206
D. RENK FARKLILIĞININ BULUNMASI.....	207
E. SİYASİ DÜŞÜNCE FARKLILIĞININ BULUNMASI	207
F. FELSEFİ İNANÇ FARKLILIĞININ BULUNMASI.....	207
G. DİN FARKLILIĞININ BULUNMASI.....	207
H. MEZHEP FARKLILIĞININ BULUNMASI.....	208
VIII. İNSANİ GÖREVLERİN YAPILMASI.....	208
A. CENAZE TÖRENİNE KATILMAK.....	208
B. TUTUKLU EŞİ ZİYARET ETMEK	208
C. ÇOCUKLAR İÇİN BERABER OLMAK.....	209
& 7. OLAYLARIN AF NİTELİĞİNDE OLMASI	211
I. GENEL OLARAK.....	211
A. KAYITSIZ ŞARTSIZ BİR İRADE BEYANI MEVCUT OLMALIDIR	212
B. AFFI GÖSTERİR FİİLİ TUTUM VE DAVRANIŞ GERÇEKLEŞMELİDİR	212
1. Affa Yönelik Davranışlar	212
a. Eve Dönmesini İstiyorum Beyanı	213
b. Cezasını Çekmekte Olan Eşini Cezaevinde Sık Sık Ziyaret Etmek	213
2. Affa Yönelik Olmayan Davranışlar.....	213

a. Birlikte Bankaya İşlem Yaptırmaya Götme	214
b. Eşin Ağır Kusurlu Davranışlarına Sessiz Kalma.....	214
c. Fiili Ayrılık Sırasında Barışma Önerisi Sunma	215
d. Hava Muhalefeti Nedeniyle Aynı Evde Kalma	216
e. Aynı Evde Ayrı Odalarda Kalma	217
f. Nerede Olduğunu Öğrenmek Amacıyla Aramak	217
g. Terk İhtarını Tebellüğ Etmiş Olmak	218
C. AF OLGUSU SOMUT DELİLLERLE KANITLANMALIDIR	223
1. Affa Yönelik İddia Bulunmalıdır	224
2. Bilinmeyen Bir Olayın Affedilmesi Mümkün Değildir	224
3. Deliller Af Olgunu Göstermeye Yeterli Olmalıdır	224
II. BARIŞMIŞ OLMAK	226
A. BARIŞMA GİRİŞİMİNDE BULUNMAK	226
1. Davacı Tarafından.....	227
2. Eşlerin Yakınları Tarafından.....	229
B. BARIŞMAYI GERÇEKLEŞTİRMEK	230
1. Davadan Önce.....	230
2. Davadan Sonra.....	231
3. Karardan Sonra	232
C. BARIŞMA SAYILMAYAN DAVRANIŞLAR.....	233
1. Çocukları Ziyaret İçin Bir Araya Gelmek.....	233
2. Çocukların Özel Günleri İçin Bir Araya Gelmek.....	234
3. Zorunluluk Sebebiyle Bir Arada Kalmak	234
III. AF İRADESİNİ GÖSTERMEK	236
A. FERAGATLE ÖNCEKİ OLAYLARI AFFETMEK.....	236
1. Feragat Öncesi Vakıalar Tarafına Kusur Olarak Yüklenemez	236

2. Feragat Sonrası Vakıalar Taraflara Kusur Olarak Yüklenbilir.....	238
B. İHTARLA ÖNCEKİ OLAYLARI AFFETMEK.....	240
1. İhtar Şekli	240
a. Mahkeme Aracılığı İle	240
b. Noter Aracılığı İle	241
2. İhtarın Sonuçları	242
a. İhtar Öncesi Olaylara Dayanılmaz	242
b. İhtar Sonrası Olaylara Dayanılabilir	244
c. İhtar Diğer Boşanma Davası İçin de Sonuç Doğurur.....	244
C. BEYANDA BULUNMAK	245
1. Duruşmada Beyanda Bulunmak	245
a. Görülen Davada Beyanda Bulunmak.....	245
b. Başka Davada Beyanda Bulunmak.....	246
2. Dilekçede Beyanda Bulunmak	246
3. Başka Bir Davada Beyanda Bulunmak.....	247
4. Cumhuriyet Savcılığında Beyanda Bulunmak.....	247
5. Mesajla Beyanda Bulunmak.....	248
D. CİNSEL İLİŞKİ KURARAK ÖNCEKİ OLAYLARI AFFETMEK.....	249
IV. HOŞGÖRÜ İLE KARŞILAMAK	249
A. BİRLİKTE OLMAK.....	250
1. Birlikte Tatile Gitmek.....	250
2. Birlikte Pikniğe Gitmek.....	251
3. Birlikte Kutsal Topraklara Gitmek	252
a. Birlikte Hacca Gitmek	252
b. Birlikte Umreye Gitmek	252
4. Asker İzniinde Bir Araya Gelmek	253
5. Doğumdan Sonra Birlikte Yaşamak	253

6. Eşiyile Cinsel İlişki Kurmak	253
7. Otelde Bir Araya Gelmek	254
B. BİRLİKTELİK İRADESİ GÖSTERMEK	255
1. Baba Evinden Alıp Getirmek	255
2. Tüp Bebek Tedavisine Başlamak	256
3. Düğün Hazırlıklarını Sürdürmek	257
4. Kararı Geç Tebliğe Çıkarmak	257
C. HUKUKİ SÜRECİ SONLANDIRMAK	258
1. Açtığı Boşanma Davasını Açılmamış Hale Getirmek	258
2. Ceza Davasından Barışma Amaçlı Vazgeçmek	259
D. KARŞILIKSIZ KAZANDIRMADA BULUNMAK	260
1. Hediye Vermek	260
2. Bağış Yapmak	260
3. Taşınır Almak	261
4. Taşınmaz Almak/Kiralamak	261
V. BİRLİĞİ OLAYLARA RAĞMEN SÜRDÜRMEK	261
A. AYNI ŞEHİRDE EVLİLİK BİRLİĞİNİ SÜRDÜRMEK	262
1. Aynı Evde Oturma Kural Olarak Af Sayılır	262
a. Olaylardan Sonra	264
b. Davadan Sonra	266
2. Aynı Evde Oturma Her Zaman Af Sayılmaz	267
3. Aynı Evde Oturma Makul Süre İse Af Sayılmaz	267
4. Aynı Evde Zorunlu Oturma Af Sayılmaz	268
5. Aynı Evde Oturma İstemi Af Sayılır	269
6. Başka Semtte Aynı Evde Oturma Af Sayılır	269
B. BAŞKA ŞEHİRDE EVLİLİK BİRLİĞİNİ SÜRDÜRMEK	270
C. BAŞKA ÜLKEDE EVLİLİK BİRLİĞİNİ SÜRDÜRMEK	271
VI. AF SAYILMAYAN DAVRANIŞLAR	273

A. İYİNİYETLİ GİRİŞİMDE BULUNMAK.....	274
1. Yeni Başlangıç Yapalım Beyanı.....	274
2. Kendisini Götmek İçin Gelmemesi Üzerine Yurtdışında Olan Eşinin Yanına Gitmek.....	275
B. İYİNİYETLİ BEYANDA BULUNMAK.....	276
1. Eşimi Seviyorum Beyanı.....	276
2. Eve Dönmesi İçin Çaba Gösterdim Beyanı.....	277
3. Sulhe Teşvik Sırasında Beyan.....	277
C. BARIŞMA MÜZAKERESİNDE BULUNMAK.....	278
1. Eşlerin Müzakere Yapması.....	278
2. Üçüncü Kişilerin Müzakere Yapması.....	280
D. BARIŞMA AMAÇLI OLMADAN CEZA DAVASINDAN VAZGEÇMEK.....	281
1. Vazgeçme Cezadan Kurtarmaya Yönelik İşe.....	281
2. Vazgeçme Savunma Amaçlı İşe.....	283
3. Vazgeçme Üçüncü Kişiden Gelmiş İşe.....	284
& 8. OLAYLARIN ZAMANININ ETKİSİ.....	285
I. EVLİLİĞİN BAŞLANGICINA GÖRE OLAYLARIN ETKİSİ	285
A. EVLİLİK ÖNCESİ OLAYLAR.....	286
1. Nikahsız Yaşanan Dönemdeki Olaylar Boşanma Konusu Olamaz.....	286
2. Nişanlılık Dönemdeki Olaylar Boşanma Konusu Olamaz ...	288
3. Butlan Davasına Konu Olabilir.....	288
B. EVLİLİK SONRASI OLAYLAR.....	288
II. BOŞANMA DAVASININ AÇILMA TARİHİNE GÖRE OLAYLARIN ETKİSİ	289
A. BOŞANMA DAVASININ AÇILMA TARİHİNDEN ÖNCEKİ OLAYLAR.....	289
B. BOŞANMA DAVASININ AÇILMA TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR.....	289

1. Mevcut Boşanma Davasında Hükme Esas Alınmaz	290
2. Yeni Bir Boşanma Davasının Konusu Olabilir	296
III. İLERİ SÜRÜLMESİNE GÖRE OLAYLARIN ETKİSİ	296
A. ÜZERİNDEN UZUN SÜRE GEÇMİŞ OLAYLAR	297
B. SONRASINDA EVLİLİK BİRLİĞİNİN SÜRDÜRÜLDÜĞÜ OLAYLAR	297
C. REDDEDİLEN DAVA ÖNCESİ OLAYLAR	298
D. VARLIĞI BOŞANMA KESİNLEŞTİKTEN SONRA ÖĞRENİLEN OLAYLAR	299

ÜÇÜNCÜ AYIRIM

EVİLİK BİRLİĞİNİN SARSILMASI SEBEPLERİ (TMK. m. 166 f. I)

& 9. DUYGUSAL ŞİDDETLE EVİLİK BİRLİĞİNİN SARSILMASI	310
I. KÜÇÜLTÜCÜ DAVRANMAK	312
A. ALAY ETMEK	312
1. Kilosuyla Alay Etmek	312
2. Organlarıyla Alay Etmek	314
3. Görüntüsüyle Alay Etmek	314
4. Dini Duygularıyla Alay Etmek	315
5. Giyim Tarzıyla Alay Etmek	315
6. Mesleğiyle Alay Etmek	315
B. AŞAĞILAMAK	316
1. Ekonomik Aşağılama	316
2. Fiziksel Aşağılama	318
a. Yürümeyi Aşağılama	318
b. Konuşmayı Aşağılama	319

c. Duymayı Aşağılama.....	319
d. Görmeyi Aşağılama	319
e. Organ Eksikliğini Aşağılama	320
3. Cinsel Aşağılama.....	320
4. Duygusal Aşağılama.....	321
a. Yaşını Aşağılamak.....	322
b. Niteliğini Aşağılamak	323
c. Tahsilini Aşağılamak	325
d. Ailesini Aşağılamak.....	326
e. Sağlığını Aşağılamak	326
5. Sosyal Aşağılama	326
C. KÜÇÜK DÜŞÜRMEK	327
D. TÜKÜRMEK	328
E. KÜÇÜMSEMEK	329
F. BAŞKALARIYLA KIYASLAMAK	330
1. Diğer Erkek ve Kadınlarla Kıyaslamak	330
2. Eski Eşiyle Kıyaslamak	331
3. Üvey Çocuklarıyla Kıyaslamak.....	331
G. SİRLARI AÇIKLAMAK.....	332
1. Aile Sırlarını Açıklamak.....	332
2. Yatak Odası Sırlarını Açıklamak.....	333
3. Evlilik Sırlarını Açıklamak.....	334
H. DEDİKODU ÇIKARMAK	335
1. Başkasıyla İlişki Dedikodusu	335
2. Başkasıyla Yakaladım Dedikodusu	337
3. Kız (Bakire) Olmadığı Dedikodusu.....	337
I. İFTİRA ETMEK	338
İ. BEĞENMEMEK.....	338

1. Eşin Kendisini Beğenmemek	339
2. Eşin Yaptıklarını Beğenmemek	339
J. HIRSIZLIK YAPMAK	340
K. KENDİSİNE YAKIŞTIRAMADIĞINI SÖYLEMEK	341
L. İHTİYACI OLMADAN YARDIM TOPLAMAK	341
II. SUÇLAYACI DAVRANMAK	342
A. ÇOCUĞUN KENDİSİNDEN OLMADIĞI İLE SUÇLAMAK	342
B. HIRSIZLIKLA SUÇLAMAK	343
C. KIZ (BAKİRE) ÇIKMADI DİYE SUÇLAMAK	344
D. KÖTÜ YOLDA OLMAKLA SUÇLAMAK	345
E. SADAKATSİZLİKLE SUÇLAMAK	346
F. SAPIK İLİŞKİYLE SUÇLAMAK	346
G. İKTİDARSIZLIKLA SUÇLAMAK	347
H. BAŞKALARIYLA İLGİLENMEKLE SUÇLAMAK	347
I. GÜVEN SARSICI DAVRANIŞLA SUÇLAMAK	347
İ. ALDATMAKLA SUÇLAMAK	348
J. HAKSIZ SUÇLAMALARDA/İHBARDA/ŞİKAYETTE BULUNMAK	348
III. HAKARET EDİCİ DAVRANMAK	350
A. GENEL OLARAK	350
1. Hakaret Vakıasına Dayanılmış Olmalıdır	350
a. Süresinde Dayanılmalıdır	350
b. Davadan Önce Gerçekleşmelidir	351
c. Affedilmiş/Hoşgörölmüş Olmamalıdır	352
2. Yakın Olan Tanıklarla İspat Edilebilir	352
a. Akraba Olan Tanıklarla İspat Edilebilir	352
b. Ortak Çocukların Tanıklığıyla İspat Edilebilir	353
3. Ayrıntılı Belirleme Yapılmalıdır	353

a. Hakaret Sözleri Tutanağa Geçirilmelidir	354
b. Hakaret Sözlerinin Hangi Ortamda Söylendiği Belirlenmelidir	354
aa. İletişim Araçlarıyla Hakaret	354
bb. Yokluğunda Hakaret	355
c. Hakaret Sözlerinin Hangi Tarihte Söylendiği Belirlenmelidir	356
B. GERÇEKLEŞME HALLERİ.....	356
1. Eşine Hakaret Etmek	357
2. Çocuklarına Hakaret Etmek.....	358
a. Ortak Çocuğa Hakaret Etmek	358
b. Üvey Çocuğa Hakaret Etmek.....	358
3. Ailesine Hakaret Etmek.....	359
4. Karşılıklı Hakaret Etmek	361
5. Hakarete Sessiz/Seyirci Kalmak.....	361
IV. SEVGİSİZ DAVRANMAK	362
A. EŞİNE SEVGİSİZLİK	363
1. Eşini Sevmediğini Söylemek.....	363
2. Eşinden Sıkıldığını Söylemek	364
3. Eşinden Soğuduğunu Söylemek	364
4. Eşini İstemediğini Söylemek	365
5. Eşine Isınmadığını Söylemek	366
6. Eşinden İğrendiğini Söylemek.....	366
7. Eşinden Bıktığını Söylemek	367
8. Eşinden Nefret Ettiğini Söylemek	367
9. Eşini Süründüreceğini Söylemek.....	368
10. Eşini Değil Başkasını Sevdiğini Söylemek	368
B. EVLİLİĞİNE SEVGİSİZLİK	369
1. Zorla Evlendirildiğini Söylemek	369

2. Başkası ile Evleneceğini Söylemek	370
3. Evliliği İstemediğini Söylemek.....	371
4. Evlendiğine Pişman Olduğunu Söylemek.....	371
V. BASKICI DAVRANMAK	372
A. AŞIRI KISKANÇLIK GÖSTERMEK	372
B. BAŞKALARIYLA GÖRÜŞTÜRMEK.....	373
1. Çocukları İle Görüştürmemek.....	374
2. Aile İle Görüştürmemek	374
a. Fiilen Engelleyerek Görüştürmemek.....	374
b. Teknik Olarak Engelleyerek Görüştürmemek.....	375
c. Baskı Yoluyla Engelleyerek Görüştürmemek	376
3. Komşu İle Görüştürmemek.....	377
4. Yakınlarıyla Görüştürmemek.....	377
5. Kimseyle Görüştürmemek	377
6. Telefon İle Görüştürmemek	378
C. TEHDİT ETMEK.....	378
1. Eşini Tehdit Etmek	378
2. Çocuklarını Tehdit Etmek.....	379
3. Ailesini Tehdit Etmek	379
D. UZAKLAŞTIRMAK.....	380
1. Başkası Yanına Bırakmak	380
a. Ailesi Yanına/Baba Evine Bırakmak.....	380
aa. Hamile İken	382
bb. Doğum Sonrası	382
cc. Gece Yarısı	382
dd. Bayram Bahanesi İle.....	383
b. Akrabaları Yanına Bırakmak.....	383
c. Üçüncü Kişilerin Yanına Bırakmak	383

2. Eve Almamak	384
3. Kilit Değiştirmek	384
4. Evden Kovmak	385
a. Eşini Kovmak	385
b. Çocuklarını Kovmak	386
c. Eşinin Ailesini Kovmak	387
5. Yurt Dışına Yanına Götürmemek	387
6. Eşyalarını Atmak	388
a. Kapı Önüne Atmak	388
b. Dışarı Atmak	389
c. Başkası Yanına Atmak	390
d. Çöpe Atmak	390
7. Aile Konutunu Ortak Karar Olmadan Taşımak	391
E. EVLİLİK DÜZENİNDE BASKI YAPMAK	391
1. Ev Bağışlamak İçin Baskı Yapmak	392
2. Ailesinden Para İstemek İçin Baskı Yapmak	392
3. Doğum Yapması İçin Baskı Yapmak	392
4. Ailesi İle Birlikte Vakit Geçirmesi İçin Baskı Yapmak	393
F. ÜVEY ÇOCUĞA KARŞI KÖTÜ DAVRANMAK	393
1. Üvey Çocuğu İstemediğini Söylemek	394
2. Üvey Çocuğa Bakmamak	395
3. Üvey Çocuğa Özen ve İlgi Göstermemek	395
G. KORKUTMAK	395
H. HÜRRİYETİNDEN YOKSUN BIRAKMAK	396
I. ÜZERİNE YÜRÜMEK	396
1. Eşinin Üzerine Yürümek	396
2. Ailesinin Üzerine Yürümek	397
İ. YAŞANTISINI KISITLAMAK	397

VI. İLGİSİZ DAVRANMAK	398
A. AİLEYLE İLGİLENMEMEK.....	398
1. Çocuklara İlgisizlik Göstermek	399
2. Eşe İlgisizlik Göstermek	399
a. Doğumunda İlgilenmemek	400
b. Arabasına Almamak	401
c. Hamilelikte Yalnız Bırakmak.....	401
d. Atandığı Yere Götürmemek	402
e. İlgisiz Kalmak	402
f. Gece Hayatına Düşkün Olmak	403
g. Ayrı Odalarda Yaşamak	403
B. HASTALIKLA İLGİLENMEMEK	404
1. Eşinin Hastalığı İle İlgilenmemek.....	405
a. Hasta Eşi Yalnız Bırakmak	405
b. Hasta Eşle Hastanede Yatarken İlgilenmemek.....	406
c. Hasta Eşin Tedavisiyle İlgilenmemek	407
d. Hasta Eşin Ameliyatıyla İlgilenmemek.....	408
e. Hasta Eşe İlkel Tedavi Yaptırmak.....	408
f. Hasta Eşin Bakımı İle İlgilenmemek.....	408
g. Hasta Eşe Sağlık Karnesi Çıkarmamak	409
h. Hasta Eşi Baba Evine Bırakmak	409
2. Çocuğun Hastalığı İle İlgilenmemek	410
C. MÜDAHALELERLE İLGİLENMEMEK	410
D. EVLE İLGİLENMEMEK	412
1. Evi Sık Terk Etmek.....	412
2. Evi Uzun Sürelerle Terk Etmek	413
3. Eve Bazı Geceler Gelmemek	414
4. Eve Geç Saatlerde Gelmek	414

5. Eve Gelmemek	414
E. TEDAVİYLE İLGİLENMEMEK.....	415
1. Epilepsi (Sara) Tedavisinden Kaçınmak.....	415
2. Ağız ve Vücut Kokusu Tedavisinden Kaçınmak.....	415
3. Bulaşıcı Hastalık Tedavisinden Kaçınmak	416
4. Tüp Bebek Tedavisinden Kaçınmak.....	416
5. Cinsel Soğukluk Tedavisinden Kaçınmak	417
6. Diğer Sebeplerle Tedaviden Kaçınmak	417
F. TEMİZLİKLE İLGİLENMEMEK.....	418
1. Beden Temizliği İle İlgilenmemek	418
2. Ev Temizliği İle İlgilenmemek	419
G. ÜZÜNTÜYLE İLGİLENMEMEK	419
VII. DIŞLAYICI DAVRANMAK	420
A. GEBELİĞİ SONLANDIRMA/KÜRTAJ KONUSUNDA DIŞLAMA	420
1. Gebeliği Baskı Sonucu Sonlandırmak	420
2. Gebeliği Kusurlu Davranışla Sonlandırmak	421
B. EVLİLİĞİN GEREKLERİ KONUSUNDA DIŞLAMA	422
1. Eşine Evliliğin Kendisine Göre Olmadığını Söylemek	422
2. Eşinin Fotoğrafını Yırtmak.....	422
3. Eşini Başkalarının Yanında Konuşturmamak.....	423
4. Eşine Karşı Olumsuz Davranış İçine Girmek.....	423
5. Eşine Karşı Kayıtsız Kalmak.....	423
6. Eşinin Sebebiyeti Olmadan İntihara Kalkışmak	424
7. Eşine Karşı Görevlerini Aksatacak Derecede Kahvehaneye Gitmek	425
8. Eşine Çocuğu Göstermemek	426
9. Eşinin Bakıma Muhtaç Ana Babasını İstememek	426

10. Eşinin İsteğine Rağmen Tüp Bebek Tedavisinden Kaçınmak	426
11. Eşine Zaman Ayırmamak	427
12. Eşinden Hamileliğini Gizlemek	427
13. Eşinin Bağımsız Konut İsteğine Duyarsız Kalmak	428
14. Eşinden Habersiz Eşyaları Satmak	428
15. Eşiyle Sebep Yaratıp Küsmek.....	429
16. Eşini Sürekli Azarlamak	429
VIII. DUYGUSAL GÜVENİ SARSICI DAVRANMAK	430
A. EŞİNDEN HABERSİZ GEBELİĞİ SONLANDIRMAK	431
B. EŞİNİ HAMİLE OLDUĞUNA İNANDIRMAK.....	431
C. BAŞKASIYLA DUYGUSAL GÜVENİ SARSMAK.....	432
1. Başkasının Resmini/Fotoğrafını Saklamak	432
a. Eski Eşinin Resmini/Fotoğrafını Saklamak.....	432
b. Eski Nişanlısının Resmini/Fotoğrafını Saklamak.....	432
2. Başkasıyla İstenilmediği Halde Çalışmak.....	433
3. Başkasıyla Duygusal İlişki Kurmak.....	433
4. Başkasını Nişanlısı Olarak Tanıtmak.....	434
5. Başkasını Unutamadığını Açıklamak.....	434
D. GİTTİĞİ YER HAKKINDA YANLIŞ BİLGİ VERMEK	435
E. EVLİLİK ÖNCESİ ARKADAŞLIKLARINI YAZDIĞI DEFTERİ SAKLAMAK	435
IX. BİRLİK YÜKÜMLÜLÜKLERİNE AYKIRI DAVRANMAK.....	436
A. BİRLİĞİN MUTLULUĞUNU SAĞLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNE (TMK m 185 f. II) AYKIRI DAVRANMAK.....	437
B. ÇOCUKLARA ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜNE (TMK m. 185 f. II) AYKIRI DAVRANMAK	438
1. Çocuklar Arasında Ayırım Yapmak	438

2. Anne Bakım ve Şefkatine Muhtaç Olan Ortak Çocuğu Annesinden Koparmak	439
3. Uzun Süre Çocuklarını Aramamak.....	439
C. BİRLİKTE YAŞAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNE (TMK m. 185 f. III)) AYKIRI DAVRANMAK	439
1. Birlikte Yaşamaktan Kaçınmak.....	440
2. Başka Şehirde Yaşayıp Yanına Almak İçin Çaba Göstermemek.....	441
3. Boşanma Davasının Reddinden Sonra Arayıp Sormamak.....	442
4. Kovarak Birlikte Yaşamaktan Kaçınmak	442
5. Habersiz Tayin Olarak Birlikte Yaşamaktan Kaçınmak.....	443
6. Tayin İstemeyerek Birlikte Yaşamaktan Kaçınmak	443
7. Eşinin Tayin Olduğu Yere Sebepsiz Yere Gitmeyerek Birlikte Yaşamaktan Kaçınmak.....	444
8. Başka Ev Kiralayıp Birlikte Yaşamaktan Kaçınmak	444
9. Eşini Yanıltarak Birlikte Yaşamaktan Kaçınmak	445
D. YARDIM YÜKÜMLÜLÜĞÜNE (TMK m. 185 f. III) AYKIRI DAVRANMAK	445
E. BİRLİĞİN GİDERLERİNE KATILMA YÜKÜMLÜLÜĞÜNE AYKIRI DAVRANMAK.....	446
X. ZARAR VERİCİ DAVRANMAK	446
A. EŞYAYA ZARAR VERMEK	447
1. Ev Eşyasına Zarar Vermek	447
2. Giyim Eşyasına Zarar Vermek	448
a. Giyim Eşyasını Keskme.....	449
b. Giyim Eşyasını Yakmak	449
3. Üniformaya Zarar Vermek	450
B. İŞYERİNE ZARAR VERMEK	450
C. ARACA ZARAR VERMEK	451

D. KONUTA ZARAR VERMEK	451
1. Malzemeye Zarar Vermek	452
2. Yangın Çıkarmak	452
E. AKÇALI DEĞERE ZARAR VERMEK	453
& 10.EKONOMİK ŞİDDETLE EVLİLİK BİRLİĞİNİN	
SARSILMASI	455
I. BORÇLANMA KONUSUNDA EKONOMİK ŞİDDET	456
A. BORÇLARINI ÖDEMEMEK.....	456
1. Çevreye Borçlanıp Ödememek	456
2. Kira Bedelini Ödememek	457
3. Haciz Gelmesine Sebebiyet Vermek.....	457
4. Takip Yapılmasına Sebebiyet Vermek.....	458
5. Alacaklıların Rahatsız Etmesine Sebebiyet Vermek.....	459
B. BORÇLANMAK.....	460
1. Aşırı/Hesapsız Borçlanmak	460
2. Aile Düzenini Bozacak Derecede Borçlanmak.....	461
3. Eşinden Habersiz Borç Almak.....	461
4. Aşırı Derecede Şans Oyunu Oynamak.....	462
5. Aşırı Derecede At Yarışı Oynamak	462
C. BORÇLANDIRMAK.....	462
1. Eşini Ekonomik Gücünün Üstünde Borçlandırmak	463
2. Eşini Borçlanmaya Zorlamak.....	463
II. ÇALIŞMA KONUSUNDA EKONOMİK ŞİDDET	463
A. ÇALIŞMAMAK.....	464
B. ZORLA ÇALIŞTIRMAK.....	465
C. ÇALIŞTIRMAMAK	466
D. İŞTEN ÇIKARILMASINI SAĞLAMAK	467
E. UYGUNSUZ İŞTE ÇALIŞMAK.....	467

III. KONUT KONUSUNDA EKONOMİK ŞİDDET	467
A. BAĞIMSIZ KONUT SAĞLAMAMAK.....	467
B. ORTAK KONUT SAĞLAMAMAK	468
C. KONUTU EŞYALARI TAŞIYIP BOŞALTMAK	469
D. KONUTUN ABONELİKLERİNİ İPTAL ETTİRMEK	470
1. Elektrik Aboneliğini İptal Ettirmek	470
2. Su Aboneliğini İptal Ettirmek.....	470
3. Doğalgaz Aboneliğini İptal Ettirmek.....	470
E. KONUTTA AİLESİYLE OTURMAYA ZORLAMAK.....	471
F. KONUTUN İNTİFA HAKKINI VERMEK	472
G. KONUTUN KİRASINI ÖDEMEMEK.....	472
H. KONUTTAN AYRILMAK ZORUNDA KALMAK	472
IV. BİRLİK GÖREVLERİNDE EKONOMİK ŞİDDET.....	473
A. EŞİNE HARÇLIK VERMEMEK.....	473
B. EVE BAKMAMAK.....	474
C. EVİN EŞYALARINI SATMAK	476
V. BİRLİĞİN YÖNETİMİ KONUSUNDA EKONOMİK ŞİDDET	476
A. EŞİN AŞIRI TASARRUFLU DAVRANMASI	477
B. EŞİNİN GÖRÜŞÜNÜ ALMADAN TAŞINMAZINI DEVRETMEK	478
C. EŞİNİN GÖRÜŞÜNÜ ALMADAN TAŞINMAZINI SATMAK.....	478
D. EŞİNDEN MAL TALEBİNDE BULUNMAK.....	479
E. EŞİNİN GELİRİNE EL KOYMAK.....	479
VI. GÜVEN KONUSUNDA EKONOMİK ŞİDDET	480
A. EŞİNDEN HABERSİZ KREDİ KARTINI KULLANMAK	480
B. EŞİNDEN HABERSİZ PARASINI ALMAK	481
C. EŞİNDEN HABERSİZ KUMAR OYNAMAK.....	481

D. EŞİNDEN HABERSİZ ZİYNETLERİNİ ALMAK.....	482
E. EŞİNDEN MAL KAÇIRMAK İÇİN MUVAZAALI BORÇLANMAK.....	483
& 11.CİNSEL ŞİDDETLE EVLİLİK BİRLİĞİNİN SARSILMASI	485
I. CİNSEL İLİŞKİ KURMAMA SORUNLARI BULUNMAK	486
A. CİNSEL İLİŞKİ HİÇ KURMAMAK.....	487
1. Evlilik Süresi Değerlendirilmelidir	488
a. Birliktelik Kısa Süre Olmuşsa	488
b. Birliktelik Uzun Süre Olmuşsa.....	489
2. İlişki Kurulamadığı Anlaşılmalıdır	490
3. İlişki Kuramama Sebebi Belirlenmelidir	491
a. Kadın Tedaviden Kaçınıyorsa	492
b. Erkek Tedaviden Kaçınıyorsa	493
c. Her İki Taraf Tedaviden Kaçınıyorsa.....	493
4. Davayı İlişki Kuramayan Açmamış Olmalıdır.....	494
5. Cinsel Organlar Cinsel İlişkiyi Gerçekleştirecek Yapıda Olmalıdır.....	494
6. Psikolojik Sebep Etkili Değildir	495
7. Eşlerin Cinsel İlişki Kurmalarına Yönelik Engelleri Yoksa Erkeğin Kusurlu Olduğu Kabul Edilmelidir	496
B. CİNSEL İLİŞKİDEN KAÇINMAK.....	497
1. Kadın İlişkiden Kaçınıyorsa	498
2. Erkek İlişkiden Kaçınıyorsa.....	499
II. CİNSEL İLİŞKİ KURULMASINDA SORUNLARI BULUNMAK.....	500
A. İSTENMEYEN ŞEKİLDE İLİŞKİ KURMAK.....	500
B. İSTEK DIŞI CİNSEL İLİŞKİ KURMAK	501
C. ZORLA CİNSEL İLİŞKİ KURMAK.....	503
D. PENİL PROTEZ TAKTIRMAK.....	503

E. DOĞAL OLMAYAN CİNSEL DAVRANIŞLARDA BULUNMAK.....	505
1. Doğal Olmayan Yollardan Cinsel İlişkide Bulunmak	505
2. Doğal Olmayan Yollardan Cinsel İlişkiye Zorlamak	505
3. Doğal Olmayan Yollardan Kızlık Bozmak.....	506
F. YATAĞINI AYIRMAK	507
III. CİNSEL AÇIKLAMADA BULUNMAK	508
A. CİNSEL YETERSİZLİĞİ AÇIKLAMAK.....	508
B. CİNSEL YAŞAMI AÇIKLAMAK.....	509
C. CİNSEL SUÇLAMADA BULUNMAK.....	510
D. EŞİNİ SATACAĞINI SÖYLEMEK.....	511
IV. CİNSEL SAPKINLIKTA BULUNMAK	511
A. CİNSEL TACİZDE BULUNMAK.....	512
B. CİNSEL TACİZE SESSİZ KALMAK	513
C. CİNSEL SADAKATSİZLİĞE ZEMİN HAZIRLAMAK	514
D. CİNSEL İÇERİKLİ UYGUNSUZ GÖRÜNTÜ SEYRETMEYE NEDEN OLMAK	514
E. CİNSEL İÇERİKLİ UYGUNSUZ GÖRÜNTÜ GÖNDERMEK	514
F. CİNSEL İÇERİKLİ UYGUNSUZ İNTERNET SİTELERİYLE İLGİLENMEK	515
1. Uygunsuz İnternet Sitesine Girmek.....	515
2. Uygunsuz İnternet Sitesine Üye Olmak	515
G. CİNSEL İÇERİKLİ UYGUNSUZ SÖZLER SÖYLEMEK	516
H. CİNSEL İLİŞKİ TEKLİFİNDE BULUNMAK	516
V. CİNSEL GÜVENİ SARSMAK.....	517
A. BAŞKASIYLA CİNSEL GÜVENİ SARSIICI DAVRANIŞTA BULUNMAK.....	517
1. Başkasıyla Sık Sık Görüşmek.....	517
a. Tanıdık Birisiyle Sık Sık Görüşmek.....	518

b. Tanımadık Biriyle Sık Sık Görüşmek	518
2. Başkasıyla Elele Görülmek	518
3. Başkasıyla İstenmediği Halde Aykırı Davranmak	519
a. İstenmediği Halde Arkadaşlık Etmek	519
b. İstenmediği Halde Seyahat Etmek	519
4. Başkasıyla Değişik Mekanlarda Görülmek	520
5. Başkasıyla İlişki Söylentisine/Dedikoduya Sebebiyet Vermek	521
6. Başkasıyla Kendisine Önerildiği İçin Görüşmeye Gitmek	522
7. Başkasıyla Nişan Yapmak	523
B. AÇIKLAMAYLA CİNSEL GÜVENİ SARSICI DAVRANIŞTA BULUNMAK	523
1. Evlilik Öncesi İlişkiye Girdiğini Açıklamak	523
2. İrzına Geçilmek İstendiğini Açıklamak	524
3. Başkasıyla Evlendiğini Açıklamak	524
4. Televizyon Kanalında “Eşimden Ayrıldım” Şeklinde Açıklamak	525
5. İnternette Kendini Bekar Olarak Açıklamak	525
6. Gittiği Yeri Açıklayamamak	526
7. Sadakatsiz Davranışa Gireceğini İma Etmek	527
C. İLETİŞİM ARAÇLARIYLA CİNSEL GÜVENİ SARSICI DAVRANIŞTA BULUNMAK	527
1. Olağan Dışı Telefon Görüşmesi Yapmak	527
2. Olağan Dışı Fotoğraf Çekilmek	529
3. Olağan Dışı Mektuplaşmak	530
4. Olağan Dışı Telefon Edinmek	530
5. Olağan Dışı Mesajlaşmak	531
a. Cep Telefonuyla Mesajlaşmak	531
b. İnternet Ortamında Mesajlaşmak	532

VI. CİNSEL SADAKATE AYKIRI DAVRANMAK.....	533
A. BAŞKASIYLA YAŞAMAK	533
B. EVE BAŞKASINI ALMAK	535
C. EVLİLİK DIŞI ÇOCUĞU OLMAK	535
D. İLİŞKİSİNİ ANLATMAK.....	535
E. SADAKATSİZLİĞİNİ AÇIKLAMAK	536
F. BAŞKASIYLA CİNSEL İLİŞKİ KURMAK	536
G. EŞİNİ PAZARLAMAYA KALKIŞMAK	537
H. EŞİNİN YATAK ODASI GÖRÜNTÜLERİNİ BAŞKALARINA GÖSTERMEK.....	537
I. EVDE ÇOCUKLARIN ÖNÜNDE ÇIPLAK DOLAŞMAK	538
& 12.FİZİKSEL ŞİDDETLE EVLİLİK BİRLİĞİNİN SARSILMASI.....	539
I. DOĞRUDAN FİZİKSEL ŞİDDET	540
A. DÖVMEK	540
1. Eşini Dövmek	542
a. Koruma Kararı Delil Olabilir.....	542
b. Akraba Olan Tanıkla İspat Mümkündür	543
c. Dövme Dava Öncesi Gerçekleşmelidir	543
d. Özürlü Eşi Dövme Boşanma Sebebidir.....	544
e. Dövme Sonrası Barışılmamış Olmalıdır	544
f. Belirtiler Görülmüşse “Eşim Dövdü” Beyanı Yeterlidir.....	544
g. Karakol Kayıtları Yeterlidir.....	545
h. Beraat Kararı Hukuk Hakimini Bağlamaz	545
2. Çocuklarını Dövmek	546
a. Ortak Çocuğu	546
b. Üvey Çocuğu	547
3. Ailesini Dövmek.....	548
4. Karşılıklı Dövmek	549

B. DÖVÜLMEK	550
1. Eşi Tarafından Dövülmek	550
2. Çocukları Tarafından Dövülmek	551
3. Ailesi Tarafından Dövülmek.....	551
4. Dövülmeye Sessiz Kalmak	552
C. YARALAMAK	554
1. Kesici Aletle Yaralamak	554
2. Tırnakla Yaralamak	554
3. Kaynar Suyla Yaralamak	555
D. FIRLATMAK.....	555
E. ISIRMAK	557
F. İTMEK	557
G. CİSİMLE VURMAK	558
H. TEKMELEMEK.....	559
I. SAÇINI ÇEKMEK.....	559
İ. TIRMALAMAK.....	560
J. KOPARMAK	560
K. ÜZERİNE YÜRÜMEK.....	560
L. KAYNAR SU DÖKMEK	561
II. DOLAYLI FİZİKSEL ŞİDDET.....	561
A. KİLİTLEMEK.....	561
1. Ev İçine Kilitli Bırakmak.....	561
2. Ev İçinde Belirli Yere Kilitli Bırakmak	562
3. Çocukları Kilitli Bırakmak	563
B. ZORLAMA İÇEREN DAVRANIŞTA BULUNMAK	563
C. KAVGAYA KATILMAK.....	564
D. ŞİDDETE KALKIŞMAK.....	564

& 13.SOSYAL ŞİDDETLE EVLİLİK BİRLİĞİNİN SARSILMASI..... 565

I.	GİYİM KONUSUNDA SOSYAL ŞİDDET.....	566
A.	GİYİM KONUSUNDA BASKIDA BULUNMAK.....	566
1.	Eşine Örtünmesi İçin Baskıda Bulunmak.....	566
2.	Eşine Çarşaf Giymesi İçin Baskıda Bulunmak.....	567
3.	Eşine Kendi İsteği Doğrultusunda Giyinmesi İçin Baskıda Bulunmak.....	567
4.	Eşine Çağdaş Kıyafetlere Aykırı Giyinmesi İçin Baskıda Bulunmak.....	567
B.	GİYİM KONUSUNDA AYKIRI DAVRANMAK	568
1.	Eşinin Olağan Giyimine Karışmak.....	568
2.	Eşinin Giyimine Ailesinin Müdahalesine Seyirci Kalmak	569
3.	Eşinin Rızası Dışında Çağdaş Kıyafetlere Aykırı Giyinmek	569
II.	YEME İÇME KONUSUNDA SOSYAL ŞİDDET	570
A.	SÜREKLİ İÇKİ KULLANMAK	571
1.	Salt İçki Kullanma Boşanma Sebebi Değildir	571
a.	Normal İçkicilik Boşanma Sebebi Değildir	571
b.	Sosyal İçkicilik Boşanma Sebebi Değildir.....	572
2.	Sürekli İçki Kullanma Boşanma Sebebidir.....	573
a.	Tek Başına Sürekli İçki Kullanma	574
b.	Arkadaşlarla Sürekli İçki Kullanma.....	575
3.	Aşırı İçki Kullanma Boşanma Sebebidir	575
B.	ÇEVREYE RAHATSIZLIK VERECEK ŞEKİLDE İÇKİ KULLANMAK.....	576
C.	ÇOCUĞUNU ÖZENDİRECEK ŞEKİLDE İÇKİ KULLANMAK.....	576
D.	UYUŞTURUCU KULLANMAK.....	577
III.	ALİŞKANLIKLAR KONUSUNDA SOSYAL ŞİDDET.....	577

A. AYKIRI HOBİLERE SAHİP OLMAK	577
B. HOBİLERE AŞIRI DÜŞKÜN OLMAK.....	578
C. TIBBİ TEDAVİDEN KAÇINMAK.....	578
IV. GELENEKLER KONUSUNDA SOSYAL ŞİDDET	579
A. EŞE YÖNELİK OLANLAR	580
1. Düğün Töreni Aşamasında Sorunlar Çıkarmak	580
2. İçki İçmeye Zorlamak	581
4. Çocuklarının Olmayışını Sorun Etmek	582
5. Çocuk Yapma İsteğine Karşı Çıkmak.....	582
6. Çocuğun Mezar Taşına Sadece Kendi Adını Yazdırmak.....	582
B. ÇOCUKLARA YÖNELİK OLANLAR.....	583
1. Sünnet Konusunda Sosyal Şiddet	583
a. Sünnet Törenine Katılmamak.....	583
b. Sünneti Haber Vermemek	583
2. Çocuğun Düğününde Kavga Çıkarmak	584
C. ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE YÖNELİK OLANLAR.....	584
1. Konuklarına İyi Konukseverlik Göstermemek	584
2. Misafir Gelmesini İstememek.....	585
3. Taziye Ziyaretine Engel Çıkaracağını Söylemek.....	585
V. DİN KONUSUNDA SOSYAL ŞİDDET	586
A. YASA DIŞI DİNİ FAALİYETLERDE BULUNMAK.....	587
1. Tarikat Kurmak.....	587
2. Tarikata Üye Olmak.....	588
3. Tarikat Toplantılarına Katılmak.....	588
B. MUSKA, BÜYÜ VE FAL İŞLERİ İLE UĞRAŞMAK	588
1. Muska İle Uğraşmak	589
2. Büyü İle Uğraşmak	589
3. Fal İşleri İle Uğraşmak.....	590

C. HUKUKİ DÜZENE AYKIRI DİNSEL	
DAVRANIŞLARDA BULUNMAK	591
1. İmam Nikahlı Yaşamak	592
2. İmam Nikahlı Yaşamak İstedğini Açıklamak.....	593
3. Dinsel Boşamada Bulunduğunu Söylemek.....	593
4. Beddua Etmek	595
D. KENDİ İNANÇ TEMELİNDE HAREKET ETMESİ	
İÇİN BASKI YAPMAK	596
1. Namaz Kılması İçin Baskı.....	597
2. Tarikata Girmesi İçin Baskı.....	597
3. Kapanması İçin Baskı.....	597
4. Yaşam Tarzı İçin Baskı	598
VI. FAALİYETLER KONUSUNDA SOSYAL ŞİDDET.....	598
A. SOSYAL İLİŞKİLERİ KISITLAMAK	599
B. SOSYAL PAYLAŞIM SİTELERİNDE KÜÇÜK	
DÜŞÜRMEK	599
C. TEK BAŞINA DAVRANMAK.....	599
1. Tatile Tek Başına Aldığı Kararlarla Çıkmak.....	600
2. Ailenin Geleceğiyle İlgili Tek Başına Karar Almak.....	600
D. SEBEPSİZ YERE ŞİKAYET ETMEK.....	600
E. EĞİTİM GÖRMESİNİ ENGELLEMEK	602
F. SOSYAL ORTAMLARDA YALNIZ BIRAKMAK.....	602
G. SÜREKLİ ARKADAŞLARINI GETİRMEK.....	602
VII. GÜVEN KONUSUNDA SOSYAL ŞİDDET.....	603
A. KENDİSİNİ YANLIŞ TANITMAK.....	603
B. BAŞKALARINA AİT ŞEYLERİ HABERSİZ ALMAK	604
C. ÇOCUĞU HABERSİZ SÜNNET ETTİRMEK.....	604
D. İMZASINI TAKLİT EDEREK SAHTECİLİK YAPMAK	605

& 14.GÖRSEL ŞİDDETLE EVLİLİK BİRLİĞİNİN SARSILMASI.....607

I. GENEL OLARAK.....	607
II. KAYITLARA DAYALI GÖRSEL ŞİDDET.....	608
A. TELEFON KAYITLARI.....	608
1. Telefon Faturaları İspat Aracıdır.....	608
2. Telefon Kayıtları İspat Aracıdır.....	609
a. Telefon Kaydı Yasal Yollarla Gerçekleşmelidir	610
b. Telefon Kaydı Düzen Kurularak Yapılmamış Olmalıdır	610
c. Telefon Kaydındaki Kişi Hakkında Duraksama Bulunmamalıdır.....	611
3. Boşanma Sebebi Oluşturacak Nitelikte Olmalıdır	611
a. Telefonla Tehdit.....	611
b. Telefonla Hakaret.....	612
c. Telefonla Sarkıntılık.....	612
d. Telefonla Güven Sarsıcı Davranış.....	612
e. Telefona Şifre Koymak	613
f. Telefon Görüşmesinde Aşırılık	613
B. MESAJ KAYITLARI.....	614
1. Telefon Mesaj Kayıtları	614
2. Bilgisayar Mesaj Kayıtları	617
C. CD KAYITLARI.....	618
1. Yatak Odası CD Kayıtları	619
2. Mekan ve Eşya CD Kayıtları	619
D. GÜNLÜK KAYITLARI.....	620
E. MEKTUP KAYITLARI.....	621
III. GÖRÜNTÜYE DAYALI GÖRSEL ŞİDDET	623
A. TELEVİZYON GÖRÜNTÜSÜ	623
B. FOTOĞRAF GÖRÜNTÜSÜ	624

1. Fotoğraflar İbraz Edilmelidir	624
2. Fotoğraflar Montaj Olmamalıdır	625
3. Fotoğrafların Çekildiği Tarih Belli Olmalıdır	626
4. Fotoğraflar Yırtılmamalıdır	627
C. BEDEN GÖRÜNTÜSÜ	627
D. İNTERNET GÖRÜNTÜSÜ	628
1. Facebook	628
2. Instagram	629
3. Twitter	630
4. Youtube	630
5. Swarm.....	631
6. Periscope	631
7. Snapchat	631
8. Linkedln.....	631

ÜÇÜNCÜ KISIM

BOŞANMA DAVASININ KONUSU

& 15.DAVANIN BOŞANMAYA İLİŞKİN AÇILMASI

(TMK m. 170 f. I)	634
I. BOŞANMAYA VEYA AYRILIĞA KARAR VERİLEBİLİR	634
II. BİRLİKTE EŞYA DAVASI AÇILMASI.....	635
A. AİLE MAHKEMESİ GÖREVLİDİR	643
B. BOŞANMANIN EKİ DEĞİLDİR	644
C. MAL REJİMİNİN SONA ERMESİ GEREKLİ DEĞİLDİR.....	644
D. NİSBİ HARCIN TAMAMLANMASI İÇİN MEHİL VERİLMELİDİR	645
1. Harç Tamamlanırsa	646
2. Harç Tamamlanmazsa	647

E. BOŞANMA DAVASINDAN TEFRİK EDİLMESİ ÖNERİLİR	647
F. DAVANIN KONUSUZ KALMASI	647
III. BİRLİKTE DEĞER ARTIŞ PAYI ALACAĞI DAVASI AÇILMASI	648
A. AİLE MAHKEMESİ GÖREVLİDİR.....	648
B. MAL REJİMİNİN SONA ERMESİ GEREKLİDİR	648
C. BOŞANMANIN EKİ DEĞİLDİR.....	649
D. NİSBİ HARCIN TAMAMLANMASI İÇİN MEHİL VERİLMELİDİR.....	650
1. Harç Tamamlanırsa.....	651
2. Harç Tamamlanmazsa.....	651
E. BOŞANMA DAVASINDAN TEFRİK EDİLMELİDİR	652
F. BOŞANMA DAVASININ SONUCU BEKLENMELİDİR.....	652
1. Mal Rejimi Sonlanırsa	653
2. Mal Rejimi Sonlanmazsa	654
IV. BİRLİKTE KATILMA ALACAĞI DAVASI AÇILMASI	654
A. AİLE MAHKEMESİ GÖREVLİDİR.....	654
B. MAL REJİMİNİN SONA ERMESİ GEREKLİDİR	654
C. BOŞANMANIN EKİ DEĞİLDİR.....	655
D. NİSBİ HARCIN TAMAMLANMASI İÇİN MEHİL VERİLMELİDİR.....	656
1. Harç Tamamlanırsa.....	656
2. Harç Tamamlanmazsa.....	656
E. BOŞANMA DAVASINDAN TEFRİK EDİLMELİDİR	657
F. BOŞANMA DAVASININ SONUCU BEKLENMELİDİR.....	657
1. Mal Rejimi Sonlanırsa	657
2. Mal Rejimi Sonlanmazsa	658
V. BİRLİKTE AYRILIK YA DA BOŞANMA DAVASININ AÇILMASI	658

A. BOŞANMA DAVASI VARKEN AYRILIK DAVASI AÇILMASI	658
1. Ayrılık Davasının Aynı Eş Tarafından Açılması.....	658
2. Ayrılık Davasının Farklı Eş Tarafından Açılması	659
B. BOŞANMA DAVASI VARKEN KARŞI DAVA OLARAK AYRILIK DAVASI AÇILMASI.....	660
C. AYRILIK DAVASI VARKEN BOŞANMA DAVASI AÇILMASI	660
1. Boşanma Davasının Aynı Eş Tarafından Açılması	660
2. Boşanma Davasının Farklı Eş Tarafından Açılması.....	661
D. AYRILIK DAVASI VARKEN KARŞI DAVA OLARAK BOŞANMA DAVASI AÇILMASI.....	662
VI. BİRLİKTE DİĞER DAVALARIN AÇILMASI	662
A. BAŞVURMA HARCİ DAVA DİLEKÇESİNDEKİ BÜTÜN İSTEKLERİ KAPSAR	663
B. BOŞANMANIN EKİ OLMAYAN İSTEKLER AYRICA HARCA TABİDİR.....	663
C. EKSİK HARCIN TAMAMLANMASI İÇİN MEHİL VERİLMELİDİR	664
1. Eksik Harç Tamamlanmaz İse.....	664
2. Eksik Harç Tamamlanırsa	665
a. İstek Aile Mahkemesinin Görev Kapsamında İse.....	665
aa. Tefrik Kararının Zorunlu Olmadığı Davalar	665
bb. Tefrik Kararının Zorunlu Olduğu Davalar	666
b. İstek Aile Mahkemesinin Görev Kapsamında Değilse	666
D. DAVA DİLEKÇESİ DIŞINDA GERÇEKLEŞEN İSTEKLER.....	666
1. Dava Olarak Nitelendirilemez	666
2. Sonradan Alınan Nisbi Harç İsteği Davaya Dönüştürmez....	666
3. Karar Verilmesine Yer Olmadığına Karar Verilmelidir	667

4. Kesin Hüküm Oluşturacak Şekilde Karar Verilmemelidir....	667
VII. DAVANIN KONUSUZ KALMASI.....	668
A. TEMYİZ EDİLMEYEN DİĞER BOŞANMA KARARI DAVAYI KONUSUZ BIRAKIR (TMK m. 161-184)	668
B. KESİNLEŞEN BOŞANMA KARARI DAVAYI KONUSUZ BIRAKIR (TMK m. 161-184).....	669
C. KESİNLEŞEN EVLENMENİN İPTALİ DAVAYI KONUSUZ BIRAKIR (TMK m. 145-160).....	671
D. EŞLERDEN BİRİNİN ÖLÜMÜ DAVAYI KONUSUZ BIRAKIR (TMK m. 28 f. I)	671
1. Davacının Ölümü.....	671
a. Davacının Karardan Önce Ölümü	671
b. Davacının Temyiz Aşamasında Ölümü.....	672
c. Davacının Karar Düzeltme Aşamasında Ölümü	672
d. Davacı Mirasçılarının Davaya Devam Etmesi (TMK m. 181 f. II)	673
2. Davalının Ölümü.....	674
a. Davalının Karardan Önce Ölümü.....	675
b. Davalının Temyiz Aşamasında Ölümü	675
c. Davalının Karar Düzeltme Aşamasında Ölümü	675
d. Davalı Mirasçılarının Davaya Devam Etmesi (TMK m. 181 f. II)	676
E. TANIMA-TENFİZ KARARI DAVAYI KONUSUZ BIRAKIR.....	676
1. Boşanma İstemi Konusuz Kalır	676
2. Boşanmanın Eki İstemler İncelenir.....	677
3. Bekletici Sorun Yapılmalıdır	677
F. EVLİLİĞİN FESİH KARARIYLA SONLANMASI DAVAYI KONUSUZ BIRAKIR (TMK m. 32 f. I, 131).....	678
1. Gaiplik Kararı İle Eş Ölmüş Gibi Kabul Edilir (TMK m. 35).....	680

2. Gaiplik Kararı Evliliği Ortadan Kaldırmaz	681
3. Gaiplik Kararı Alan Fesih Kararı Almayabilir	681
4. Evliliğin Feshi Kararı Evliliği Ortadan Kaldırır	682
5. Evliliğin Feshi Kararı Alan Eş Yeniden Evlenebilir.....	682
a. Fesih Kararı Almadan Yeniden Evlenme (TMK m. 145 b. 1).....	682
b. Fesih Kararı Aldıktan Sonra Yeniden Evlenme (TMK m. 131 f. 1)	683
G. EVLİLİĞİN ÖLÜM KARİNESİYLE SONLANMASI DAVAYI KONUSUZ BIRAKIR (TMK m. 31, 44 f. I).....	683
H. EVLİLİĞİN DE FACTO CİNSİYET DEĞİŞTİRMEYLE SONLANMASI DAVAYI KONUSUZ BIRAKIR.....	685
I. DAVANIN KONUSUZ KALMASININ SONUÇLARI	685
1. Nüfus Kaydı İncelenmelidir	685
2. Diğer Boşanma Davasının Sonucu Araştırılmalıdır	685
3. Karar Verilmeyerek Dava Konusuz Bırakılamaz	686
4. Yargılama Gideri Aleyhine Karar Verilebilecek Olana Yüklenir (HMK m. 331 f. I)	686
5. Hüküm Verilemez	688
6. Davanın Konusu Kalmadığı Açıklanarak Davaya Son Verilir	688
7. Maddi Hataya Dayalı Temyiz ve Karar Düzeltme Kararı Kaldırılabilir	689
8. Varsa Protokol Değerlendirilmelidir	690
9. Maddi Tazminat Talebinin Karara Bağlanmasına Engel Değildir	690
10. Manevi Tazminat Talebi İçin Görevsizlik Kararı Verilmesi Gerekir	691
& 16. DAVANIN AYRILIĞA İLİŞKİN AÇILMASI (TMK m. 170 f. II).....	693
I. GENEL OLARAK.....	693

A. BOŞANMA VE AYRILIK FARKLI KAVRAMLARDIR.....	693
B. EŞİN SEÇİMLİK HAKKI VARDIR	693
C. DERDEST BOŞANMA DAVASI ENGEL DEĞİLDİR	694
D. TMK m. 166 f. III-IV HÜKMÜNDE UYGULANMAZ.....	694
II. AYRILIK KARARI VERİLMESİ (TMK m. 171)	695
A. BOŞANMA SEBEPLERİ GERÇEKLEŞMELİDİR.....	696
1. Boşanma Davası Elverişli Olmalıdır.....	696
2. Boşanma Sebepleri Gerçekleşmişse Ayrılık Kararı Verilebilir.....	697
a. Boşanma Sebebi Yaratan Olaylar İspatlanmış Olmalıdır	697
b. Boşanma Sebebi Yaratan Olaylar Hoşgörü İle Karşılanmamış Olmalıdır	698
c. Boşanma Sebebi Yaratan Davalının Az Kusurlu Olması (TMK m. 166 f. II) Yeterli Olabilir	699
3. Boşanma Sebepleri Gerçekleşmemişse Dava Reddedilmelidir	700
4. Boşanma Kararı Verilmemelidir.....	701
B. ORTAK HAYATIN YENİDEN KURULMASI OLASILIĞI BULUNMALIDIR.....	702
1. Olasılık Konusunda Dava Türü Dikkate Alınmalıdır	703
2. Olasılık Konusunda Delil Bulunmalıdır.....	703
3. Olasılık Sebepleri Açıkça Gösterilmelidir	705
4. Olasılığı Ortadan Kaldıran Sebepler Bulunmamalıdır	706
a. Olaylardan Sonra Uzun Süren Ayrılık	706
b. Olayların Yoğunluğu.....	706
c. Olayların Ağırlığı	707
5. Olasılık Konusunda Gerekirse Uzman Görüşü Alınmalıdır.....	710
C. AYRILIK SÜRESİ UYGUN ŞEKİLDE BELİRLENMELİDİR	710

1. Sürenin Başlangıcı ve Sonu.....	710
a. Sürenin Başlangıcı	711
b. Sürenin Sonu.....	711
2. Sürenin Niteliği	711
a. Hesaplaşma Süresi	712
b. Düzeltme Süresi	712
c. Dinginlik Süresi	712
3. Sürenin Uzatılabilirliği	712
III. AYRILIK KARARININ SONUÇLARI.....	713
A. KENDİLİĞİNDEN OLUŞAN SONUÇLARI	713
1. Birlikte Yaşama Yükümlülüğü Sona Eder (TMK m. 185 f. III)	713
2. Diğer Yükümlülükler Devam Eder (TMK m. 185 f. II- III)	714
a. Birliğin Mutluluğunu Sağlama Yükümlülüğü Devam Eder (TMK m. 185 f. II).....	714
b. Çocuklara Özen Yükümlülüğü Devam Eder (TMK m. 185 f. II).....	714
c. Sadık Kalma Yükümlülüğü Devam Eder (TMK m. 185 f. III).....	715
d. Yardım Yükümlülüğü Devam Eder (TMK m. 185 f. III).....	715
e. Birliğin Giderlerine Katılma Yükümlülüğü Devam Eder (TMK m. 186 f. III).....	716
f. Meslek veya İş Seçiminde Özen Yükümlülüğü Devam Eder (TMK m. 192).....	716
3. Kadın, Kocasının Soyadını Kullanmaya Devam Eder.....	716
4. Ayrılık Esnasında Eşlerden Biri Ölürse Diğeri Onun Mirasçısı Olur	717
5. Ayrılık Süresi İçinde Doğan Çocuklar Evlilik İç Doğum Sayılır	717

6. Evlilik Birliğinin Temsili Son Bulur (TMK m. 188 f. I).....	717
7. Evlilik Statüsü Devam Eder.....	718
1. Hâkim Sözleşmeyle Kabul Edilmiş Olan Mal Rejiminin Kaldırılmasına Karar Verebilir (TMK m. 180).....	718
2. Hâkim Velâyeti Eşlerden Birine Verebilir (TMK m. 336 f. II).....	719
3. Hâkim Velâyetin Kaldırılmasına Karar Verebilir (TMK m. 348).....	720
4. Hâkim Kişisel İlişkileri Düzenler (TMK m. 182 f. I)	721
5. Velâyetin Kullanılması Kendisine Verilmeyen Eşin Çocuğun Bakım ve Eğitim Giderlerine Katılımı Belirlenir (TMK m. 182 f. II).....	721
C. TALEP İLE OLUŞAN SONUÇLAR.....	721
1. Eşlerden Birinin İstemi Üzerine Birinin Diğere Yapacağı Parasal Katkı Belirlenir (TMK m. 197 f. II)	721
2. Eşlerden Birinin İstemi Üzerine Konut ve Ev Eşyasından Yararlanmaya İlişkin Önlemler Belirlenir (TMK m. 197 f. II).....	722
3. Eşlerden Birinin İstemi Üzerine Eşlerin Mallarının Yönetimine İlişkin Önlemler Belirlenir (TMK m. 197 f. II).....	722
4. Eşlerden Birinin İstemi Üzerine Alınan Önlemlerin Değiştirilmesi.....	723
III. AYRILIĞIN SONA ERMESİ.....	723
A. EŞLERİN BARIŞMASI SEBEBİYLE.....	723
B. AYRILIK SÜRESİNİN DOLMASI SEBEBİYLE	724
IV. AYRILIK KARARINA DAYALI BOŞANMA DAVASI (TMK m. 172)	724
A. KAVRAM	724
1. Ayrılık Kararına Dayalı Boşanma Davası.....	724
2. Ayrılıktan Sonra Bağımsız Açılan Boşanma Davası	727
B. DAVA AÇMA HAKKI.....	727

& 17.DAVANIN EVLENMENİN İPTALİNE İLİŞKİN AÇILMASI.....	729
I. SADECE EVLENMENİN İPTALİ İSTENEBİLİR	729
II. EVLENMENİN İPTALİ OLMAZSA BOŞANMA İSTENEBİLİR	732

DÖRDÜNCÜ KISIM

BOŞANMA DAVASININ EŞİN MİRASÇILIĞINA ETKİSİ

& 18. BOŞANMA DAVASININ EŞİN MİRASÇILIĞINA ETKİSİ (TMK m. 181)	735
I. GENEL OLARAK.....	735
A. 4721 SAYILI KANUN İLE BAŞLAYAN DÖNEM.....	736
B. 22.4.2011-1.10.2011 ARASI DÖNEM	737
C. 1.10.2011 SONRASI DÖNEM	739
II. KOŞULLARI.....	739
A. BOŞANMA DAVASI SÜRDÜRÜLEBİLİR NİTELİKTE OLMALIDIR	740
1. Akıl Hastalığı Sebebiyle Boşanma Davasında	741
2. Anlaşmalı Boşanma Davasında	741
3. Eylemli Ayrılık Sebebiyle Boşanma Davasında.....	742
B. EŞLERDEN BİRİ ÖLMÜŞ OLMALIDIR	742
1. Eş Karardan Önce Öldü İse	743
2. Eş Karardan Sonra Kesinleşmeden Önce Öldü İse.....	743
a. Eşin Ölümü Temyiz Aşamasında Belirlenmişse.....	744
b. Eşin Ölümü Karar Düzeltme Aşamasında Belirlenmişse	744
3. Eş Davadan Önce Öldü İse.....	744
4. Sağ Kalan Davacı Eşin Davadan Feragati Sonuç Doğurmaz	744
5. Eşlerden Herhangi Biri Ölmüş Olabilir	745

a. Davacı Eş Ölmüş Olabilir.....	745
b. Davalı Eş Ölmüş Olabilir	746
C. HÜKMÜN BOŞANMA BÖLÜMÜ KESİNLEŞMEMİŞ OLMALIDIR.....	746
D. ÖLEN EŞİN MİRASÇILARI BELİRLENMELİDİR	746
1. Ölen Eşin Birinci Derece Mirasçıları.....	746
2. Ölen Eşin Altsoyu Yoksa.....	747
3. Ölen Eşin Evlilik Dışı Çocuğu.....	747
4. Ölen Eşin Evlatlığı ve Altsoyu.....	747
5. Atanmış Mirasçılar	748
6. Cenin.....	748
E. MİRASÇILAR DAVAYA DEVAM EDİYOR OLMALIDIR.....	749
1. Mirasçılar Davaya Devam Etmiyorlarsa.....	750
2. Mirasçılar Davaya Devam Ediyorlarsa	750
a. Davacı Eşin Mirasçıları Davaya Devam Ediyorlarsa	750
b. Davalı Eşin Mirasçıları Davaya Devam Ediyorlarsa.....	750
3. Boşanma Davası Daha Önce Usulsüz Açılmış İse.....	751
4. Mirasçı Olmayan Davaya Devam Edemez	751
5. Mirasçılar Davaya Fer'i Hükümlerden Devam Edemez	752
6. Mirasçılar Davayı Islah Edemez.....	753
F. ÖLEN EŞİN HERHANGİ BİR MİRASÇISI DAVAYI SÜRDÜREBİLİR.....	753
1. Mirasçı Küçük İse.....	753
2. Ergin Kişi Temsilci Atayabilecek Durumda Değilse.....	754
3. Vasiyeti Yerine Getirme Görevlisi Varsa	754
4. Mirasçı Gaip İse.....	754
5. Vasiyet Alacaklısı Varsa.....	755
6. Mirasçılar Bilinmiyorsa	755

7. Mirası Reddedenler Varsa	756
8. Vesayet Altındaki Kişi Varsa	756
9. Mirasçıya Yasal Danışman Atanmışsa	757
10. Mirasçı Mirastan Yoksun İse.....	757
G. SAĞ EŞİN KUSURU İSPATLANMIŞ OLMALIDIR.....	758
1. Boşanmaya Sebebiyet Verecek Kusur Kanıtlanmalıdır.....	758
a. Yeterli Kusur Kanıtlanmışsa	759
b. Yeterli Kusur Kanıtlanmamışsa	759
2. Mirasçılar Dava Malzemesini Değiştiremez.....	759
a. Yeni Delil Gösteremez.....	759
b. Yeni Vakıa Gösteremez	760
3. Kusurun İspatlanması Bağımsız Bir Dava İle İstenilemez ...	761
4. Kusurun İspatlanması Tenfiz Davasında İstenilemez.....	762
H. HÜKÜM DOĞRU KURULMALIDIR.....	762
1. Boşanma Davası Hakkında “Karar Verilmesine Yer Olmadığına” Karar Verilmelidir.....	762
2. Boşanma Davası Hakkında Ret Kararı Verilmemelidir.....	763
3. Boşanma Kararı Verilmemelidir.....	764
4. Hüküm Kusur Tespitine İlişkin Olmalıdır	764
a. Sağ Eşin Kusurlu Olduğunun Tespitine Karar Verilebilir.....	764
b. Sağ Eşin Kusurlu Olmadığının Tespitine Karar Verilebilir.....	765
5. Kusurlu Sağ Eşin Yasal Mirasçı Olamayacağının Tespitine de Karar Verilebilir.....	765
6. İstem Yoksa Boşanmanın Fer’î Sonuçlarına İlişkin Hüküm Kurulamaz	766
III. ÇOKEŞLİLİĞİN EŞİN MİRASÇILIĞINA ETKİSİ	766
A. ESKİ HUKUKUN UYGULANDIĞI DURUM.....	767

B. BUTLAN KARARINDAN ÖNCE ÇOKEŞLİLİĞİN SONLANMASI.....	767
1. Birinci Evliliğin Sonlanması.....	768
a. İkinci Evlenmede Diğer Eş İyiniyetli İse (TMK m. 147 f. III).....	768
b. İkinci Evlenmede Diğer Eş İyiniyetli Değilse.....	769
2. İkinci Evliliğin Sonlanması.....	769
3. Birinci ve İkinci Evliliğin Sonlanması.....	770

BEŞİNCİ KISIM

EVLENMENİN BUTLANI İLE KARŞILAŞTIRMA

& 19. EVLENMENİN BUTLANI İLE KARŞILAŞTIRMA.....	771
I. BENZERLİKLER.....	771
A. EVLİLİĞE SON VERMEK.....	771
B. HÂKİM KARARI İLE SONLANMA.....	772
C. BİTİRİCİ SAYIM.....	772
II. FARKLAR.....	772
A. DAVA AÇMADA TERCİH OLANAĞI.....	773
B. DAVA TÜRÜNDE TERCİH OLANAĞI.....	773
1. Sadece İptal Davası Açılmışsa.....	773
2. İptal Olmazsa Boşanma Davası Açılmışsa.....	774
3. Sadece Boşanma Davası Açılmışsa.....	774

ALTINCI KISIM
BOŞANMAYA İLİŞKİN NÜFUS İŞLEMLERİ

& 20. BOŞANMAYA İLİŞKİN NÜFUS İŞLEMLERİ	
(NHK m. 27, 27/A, NHUY m. 27-29, TMK m. 161-166).....	775
I. GENEL OLARAK.....	775
A. İŞLENECEK KİŞİSEL BİLGİLER (NHK m. 7).....	777
B. BOŞANMA KÜTÜĞÜ (NHK m. 7/d).....	778
C. YABANCI MUAMELESİNE TABİ TUTULAMAYACAKLAR	779
D. YERSEL YAZIMDAN ÖNCE OLUŞAN SEBEPLERİN VARLIĞI	783
E. NÜFUS KAYDININ KAPATILMASI.....	783
F. YANLIŞ ŞERHİN KALDIRILMASI İSTENEBİLİR	787
G. BOŞANMADAKİ KUSUR AD DEĞİŞTİRMeye SEBEP OLUŞTURMAZ	788
II. BOŞANMA KARARLARINDA BULUNMASI GEREKLİ HUSUSLAR (NHK m. 27).....	789
III. BOŞANMA TARİHİ (NHUY m. 27).....	789
A. TÜRK MAHKEMESİNDEN VERİLEN BOŞANMA KARARI	789
B. YABANCI ÜLKE MAKAMLARINCA VERİLEN BOŞANMA KARARI	789
1. Tanıma/Tenfiz Kararı Verilmesi.....	790
2. Yetkili Kurumlar Tarafından Aile Kütüklerine Tesciline Karar Verilmesi	790
IV. BOŞANMA KARARLARININ BİLDİRİMİ VE TESCİLİ.....	790
A. BİLDİRİM SÜRESİ VE YÜKÜMLÜLÜĞÜ	790
B. BİLDİRİMİN TESCİLİ	791

1. 20.01.1986 Tarihli Genelgeden Önce Kesinleşmiş Mahkeme Kararları	791
2. Boşanma Kararı Kesinleşmeden Eşlerden Birinin Ölümü	791
V. BOŞANAN KADININ SOYADI VE HANESİ (NHUY m. 28)	792
A. BOŞANAN KADININ SOYADI VE HANESİ	792
1. Kocasının Soyadını Kullanmasına İzin Verilmemişse (TMK m. 173, f. I)	793
2. Kocasının Soyadını Kullanmasına İzin Verilmişse (TMK m. 173, f. II)	794
B. DUL OLARAK EVLENİP BOŞANAN KADININ SOYADI VE HANESİ	794
1. Bekârlık Soyadını Taşımaya İzin Verilmesini Aile Mahkemesinden İsteyebilir	794
2. Bekârlık Soyadını Taşımaya İzin Verilmesini Yazılı Olarak veya E-Başvuru İle Talep Edebilir	795
C. BOŞANDIĞI EŞİNİN SOYADINI KULLANMASINA İZİN VERİLEN KADININ SOYADI VE HANESİ	795
1. Evlenmeden Önceki Soyadıyla Eşinin Soyadını Birlikte Kullanmak İstemişse	795
2. Evlenmeden Önceki Soyadını Kullanmak İstemişse	796
D. EVLENMEYİLE TÜRK VATANDAŞLIĞINI KAZANIP BOŞANAN KADININ SOYADI VE HANESİ	796
E. BOŞANMA KARARINDA SOYADI BELİRTİLMEYEN BOŞANAN KADININ SOYADI VE HANESİ	796
F. TANIMA/TENFİZ KARARI VERİLEREK BOŞANAN KADININ SOYADI VE HANESİ	796
G. YETKİLİ KURUMLAR TARAFINDAN AİLE KÜTÜKLERİNE TESCİLİNE KARAR VERİLEREK BOŞANAN KADININ SOYADI VE HANESİ	797
VI. BOŞANMA HALİNDE ÇOCUĞUN HANESİ	797
VII. BOŞANMANIN İPTALİ KARARLARI (NHUY m. 29)	798

VIII. YABANCI DEVLET MAKAMLARINCA VERİLMİŞ BOŞANMA KARARLARI (NHUY m. 60)	798
IX. ÇOK UYRUKLU VATANDAŞLARIMIZIN BOŞANMA OLAYLARININ TESCİLİ	799

YEDİNCİ KISIM

KANUNLAR İHTİLÂFİ KURALLARI

& 21. KANUNLAR İHTİLÂFİ KURALLARI (MÖHUK m. 14)	801
I. KAPSAMI	802
A. UYGULANACAĞI HALLER.....	802
1. Boşanma (TMK m. 161-184)	802
2. Ayrılık (TMK m. 170-172).....	805
3. Ölüm (TMK m. 28 f. I).....	806
4. Ölüm Karinesi (TMK m. 31, 44 f. I)	807
5. Fesih (TMK m. 32 f. I, 131)	808
B. UYGULANMAYACAĞI HALLER	809
1. Vatandaşlık.....	810
2. Geçersiz Evlilik	810
3. Geçici Tedbir Talepleri (MÖHUK m. 14, f. IV).....	810
II. BAĞLAMA KURALI (MÖHUK m. 14)	811
A. BASAMAKLI OLARAK DÜZENLENMİŞTİR.....	811
1. Müşterek Bağlama Noktası	811
a. Eşlerin Müşterek Millî Hukuku	811
b. Müşterek Mutad Mesken Hukuku.....	814
2. Türk Hukukunun Bağlama Noktası Oluşu.....	815
B. DEĞİŞKEN OLARAK DÜZENLENMİŞTİR.....	817
III. UYGULAMA ALANI.....	817
A. BOŞANMA VE AYRILIK SEBEPLERİ	818

1. Boşanmaya Sebebiyet Veren Vakıalar.....	818
2. Boşanmada Kusur.....	818
3. Boşanmada Çekilmezlik	818
B. BOŞANMA VE AYRILIĞIN HÜKÜMLERİ	819
1. Yasal Bekleme Süresi (TMK m. 132).....	819
2. Boşanan Kadının Soyadı (TMK m. 173)	819
3. Maddi Tazminat (TMK m. 174 f. I).....	820
4. Manevi Tazminat (TMK m. 174 f. II).....	822
5. Yoksulluk Nafakası (TMK m. 175, MÖHUK m. 14 f. II)	823
6. Velayet (TMK m. 336 f. III)	824
7. Kişisel İlişki (TMK m. 182, f. I).....	825
IV. UYGULAMA ALANI DIŞINDA KALANLAR.....	827

SEKİZİNCİ KISIM

YABANCI ÜLKE MAKAMLARINCA VERİLEN BOŞANMA KARARLARININ NÜFUS KÜTÜĞÜNE TESCİLİ

& 22. YABANCI ÜLKE MAKAMLARINCA VERİLEN BOŞANMA KARARLARININ NÜFUS KÜTÜĞÜNE TESCİLİ (NHK m. 27/A).....	829
I. BAŞVURU KONUSU KARARLAR	829
II. BAŞVURU YAPILACAK MERCİLER.....	830
A. YURT DIŞINDA BAŞVURU.....	830
B. YURT İÇİNDE BAŞVURU.....	831
1. Türkiye’de Yerleşim Yeri Varsa.....	831
2. Türkiye’de Yerleşim Yeri Yoksa.....	831
III. BAŞVURU USULÜ	832
A. TARAFLARCA BAŞVURU	832
1. Bizzat Başvuru.....	832
2. Kanuni Temsilcileri Aracılığıyla Başvuru	833

3. Vekilleri Aracılığıyla Başvuru.....	833
4. Tek Başına Başvuru.....	833
a. Taraflardan Birinin Ölmüş Olması	833
b. Taraflardan Birinin Yabancı Olması	834
B. HUKUKİ YARARI BULUNANLARIN BAŞVURUSU	834
IV. BAŞVURUDA GEREKLİ BELGELER	834
V. BAŞVURU İNCELEME KOMİSYONU	836
A. KOMİSYONUN TÜRKİYE’DE OLUŞTURULMASI.....	836
B. KOMİSYONUN DIŞ TEMSİLCİLİKLERDE OLUŞTURULMASI	837
VI. KOMİSYONUN ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI.....	837
VII. AİLE KÜTÜĞÜNE TESCİL.....	839
VIII. TESCİLİ REDDEDİLEN KARARLARIN TANINMASI	840

SEKİZİNCİ KISIM

UYGULANACAK İLKELER

& 23. TASARRUF İLKESİ	843
I. GENEL OLARAK.....	843
II. TANIMI.....	843
III. GÖRÜNÜMÜ.....	843
A. KENDİLİĞİNDEN DAVA AÇILAMAZ/KARAR VERİLEMEZ (HMK m. 24 f. I)	844
1. İlgililer Dava Açabilir/Açmayabilir.....	844
2. İlgililer Karşı Dava Açabilir/Açmayabilir	845
3. İlgililer Kanun Yoluna Başvurabilir/Başvurmayabilir.....	845
B. DAVA AÇMAYA ZORLANAMAZ (HMK m. 24 f. II).....	845
C. HAKKINI TALEP ETMEYE ZORLANAMAZ (HMK m. 24 f. II).....	845

D. DAVA KONUSUNU SERBESTÇE BELİRLER	845
1. Dava Sebebinin Belirler	846
2. Dayanılacak Vakıaları Belirler.....	846
E. DAVA AÇILDIKTAN SONRA TASARRUF YETKİSİ DEVAM EDER (HMK m. 24 f. III).....	846
1. Davasından Feragat Edebilir (HMK m. 307, 309 f. II)	846
2. Davasını Karşı Tarafın Açık Rızası ile Geri Alabilir (HMK m. 123)	847
F. DAVAYI KANUN YOLUNA TAŞIMA	847
IV. İSTİSNALARI	847
A. YARGILAMA GİDERİ KENDİLİĞİNDEN GÖZETİLİR	847
B. SEVK VE İDARE KENDİLİĞİNDEN GÖZETİLİR	847
& 24. TARAFLARCA GETİRİLME İLKESİ	849
I. GENEL OLARAK	849
II. DAVA MALZEMESİ KAVRAMI	849
III. DAVA MALZEMESİNİN GETİRİLMESİ	850
A. TARAFLARCA GETİRİLİR	850
B. MAHKEMENİN İŞİ DEĞİLDİR.....	851
1. Kendiliğinden Dikkate Alınamaz (HMK m. 25 f. I)	851
2. Kendiliğinden Delil Toplanamaz (HMK m. 25 f. II)	852
3. Hatırlatılamaz (HMK m. 25 f. I)	852
& 25. TALEPLE BAĞLILIK İLKESİ.....	853
I. GENEL OLARAK	853
II. İLKENİN UYGULANMASI.....	853
A. TALEP SONUCUNDAN FAZLASINA KARAR VEREMEZ	853
B. TALEP SONUCUNDAN BAŞKA BİR ŞEYE KARAR VEREMEZ	854
III. İLKENİN UYGULANMASI.....	854
A. KENDİLİĞİNDEN KARAR VEREMEZ	854

B. HER BİR TALEP HAKKINDA AYRI OLARAK KARAR VERİLMELİDİR	854
& 26. HUKUKİ DİNLENİLME HAKKI	855
I. GENEL OLARAK.....	855
II. OLAN BİTENİ BİLME/BİLGİLENME HAKKI (HMK m. 27 f. II/a)	855
A. DAVAYI BİLME HAKKI.....	856
B. DURUŞMA GÜNÜNÜ BİLME HAKKI	856
1. Ön İnceleme Duruşmasını Bilme Hakkı (HMK m. 139).....	856
2. Tahkikat Duruşmasını Bilme Hakkı (HMK m. 147 f. I).....	858
3. Sözlü Yargılama Duruşmasını Bilme Hakkı Var İdi (HMK m. 147 f. I, 186 f. I).....	859
1. Tarafların İşlemlerini Bilme Hakkı	861
2. Mahkemenin İşlemlerini Bilme Hakkı	862
III. OLAN BİTENİ AÇIKLAMA VE İSPAT HAKKI (HMK m. 27 f. II/b)	862
A. AÇIKLAMA HAKKI	863
1. Açıklayan Tarafın Göstereceği Davranış.....	864
a. Adap Dışı Açıklama Yapılamaz	864
b. Konu Dışı Açıklama Yapılamaz	864
2. Hâkimin Göstereceği Davranış.....	865
a. Şefkatle Dinlemelidir	865
b. Sabırla Dinlemelidir.....	865
c. Anlayışla Dinlemelidir.....	865
B. İSPAT HAKKI (HMK m. 27 f. II/b).....	865
IV. DEĞERLENDİRTME VE GEREKÇELENDİRTME HAKKI (HMK m. 27 f. II/c).....	866
A. AÇIKLAMALARI DEĞERLENDİRTME HAKKI	866
B. KARARLARI GEREKÇELENDİRTME HAKKI	867
1. Gerekçe Dosya Kapsamı İle Bağdaşmalıdır	867

2. Gerekçe Pozitif Hukuk İle Bağdaşmalıdır	868
3. Gerekçe, Sebebi Gösterilmedikçe Yerleşik İçtihatlar İle Bağdaşmalıdır	868
& 27. USUL EKONOMİSİ İLKESİ.....	869
I. GENEL OLARAK	869
II. UNSURLARI.....	869
A. BASİTLİK İLKESİ (DÜZENLİ BİÇİMDE YARGILAMA) (HMK m. 30)	870
B. ÇABUKLUK İLKESİ (MAKUL SÜRE İÇİNDE YARGILAMA) (TCA m. 141 f. IV, HMK m. 30 f. I)	870
C. UCUZLUK İLKESİ (EN AZ GİDERLE YARGILAMA) (TCA m. 141 f. IV, HMK m. 30 f. I)	871
III. YANSIMASI	871
A. DAVALARIN BİRLEŞTİRİLMESİ (HMK m. 166)	871
B. DAVALARIN AYRILMASI (HMK m. 167)	872
C. DAVA SONUCUNUN BEKLENİLMESİ.....	872
D. ÖN SORUN İNCELEMESİ	872
E. USULİ KAZANILMIŞ HAK KURALI	872
IV. DEĞERLENDİRİLMESİ.....	873
& 28. HÂKİMİN DAVAYI AYDINLATMA ÖDEVİ.....	875
I. GENEL OLARAK	875
II. AYDINLATMA ÖDEVİNİN TÜRÜ	876
A. MADDİ AYDINLATMA.....	876
B. HUKUKİ AYDINLATMA	876
III. AYDINLATMA ÖDEVİNİN KONUSU	877
A. BELİRSİZ HUSUSLAR.....	877
B. ÇELİŞKİLİ HUSUSLAR.....	877
IV. AYDINLATMA ÖDEVİNİN USULÜ	877
A. AÇIKLAMA YAPTIRMA.....	877
B. SORU SORMA	878

C. DELİL GÖSTERİLMESİNİ İSTEME.....	878
D. TARAFIN KENDİSİNİ DİNLEME	878
V. AYDINLATMA ÖDEVİNİN SINIRLARI	878
A. SÖYLENMEYEN ŞEYLERİ KAPSAMAZ.....	879
B. SÖYLENMEYEN VAKIALARI KAPSAMAZ.....	879
C. SÖYLEMEYENE YOL GÖSTERMEYİ KAPSAMAZ.....	879
D. SÖYLEMEYENE İSTİCVABI KAPSAMAZ.....	879
& 29. HUKUKUN KENDİLİĞİNDEN UYGULANMASI İLKESİ.....	881
I. GENEL OLARAK.....	881
II. TARAFLARCA DAVA MALZEMESİ GETİRİLİR (HMK m. 25)	881
III. TARAFLARCA HUKUKİ SEBEP GÖSTERİLMESİ ZORUNLU DEĞİLDİR	881
A. DAVA DİLEKÇESİNDE HUKUKİ SEBEP GÖSTERMESİ ZORUNLU DEĞİLDİR (HMK m. 119 f. I/g).....	881
B. CEVAP DİLEKÇESİNDE HUKUKİ SEBEP GÖSTERMESİ ZORUNLU DEĞİLDİR (HMK M. 129 F. I/F)	882
IV. TARAFLARCA BİLDİRİLEN HUKUKİ SEBEP DEĞİŞTİRİLEBİLİR (HMK m. 141).....	883
V. TARAFLARCA BİLDİRİLEN HUKUKİ SEBEP HÂKİMİ ETKİLEMEZ.....	883
A. YANLIŞ GÖSTEREME HÂKİMİ ETKİLEMEZ	883
B. EKSİK GÖSTEREME HÂKİMİ ETKİLEMEZ	883
C. BİRKAÇ SEBEP GÖSTERME HÂKİMİ ETKİLEMEZ	883
D. HİÇ GÖSTERMEME HÂKİMİ ETKİLEMEZ	884
VI. TARAFLARCA GETİRİLEN VAKIALARIN HUKUKİ NİTELENDİRİLMESİNİ HÂKİM YAPAR	884
VII. TARAFLARCA GETİRİLEN VAKIALARIN HANGİSİNİN SABİT OLDUĞUNU HÂKİM BELİRLER.....	884
VIII. TARAFLARCA GETİRİLEN VAKIALARA UYAN HUKUK NORMATIVİ HÂKİM UYGULAR.....	885

A. TÜRK HUKUKUNU KENDİLİĞİNDEN UYGULAR	885
B. YETKİLİ OLAN YABANCI HUKUKU KENDİLİĞİNDEN UYGULAR (5718 SK m. 2).....	885
& 30. TEKSİF İLKESİ.....	887
I. GENEL OLARAK	887
II. KURAL: BELİRLİ AŞAMAYA KADAR DAVA MALZEMESİ İLERİ SÜRÜLEBİLİR	888
A. DAVACI AÇISINDAN TEKSİF (HMK m. 141 f. I).....	888
1. Kural Olarak	889
2. Cevap Dilekçesi Verilmezse ya da Sürede Verilmezse.....	889
B. DAVALI AÇISINDAN TEKSİF (HMK m. 141 f. I).....	889
1. Kural Olarak	889
2. Cevaba Cevap Dilekçesi Verilmezse ya da Sürede Verilmezse	889
3. Cevap Dilekçesi Verilmezse ya da Sürede Verilmezse.....	889
III. TEKSİF İLKESİNİN İSTİSNALARI	890
A. ISLAH (HMK m. 141 f. II)	890
B. KARŞI TARAFIN AÇIK MUVAFAKATİ (HMK m. 141 f. II).....	890
C. ESKİ HÂLE GETİRME (HMK m. 95-101).....	890
D. YARGILAMAYI GECİKTİRME AMACI TAŞIMAMAK (HMK m. 145).....	890
E. SÜRESİNDE İLERİ SÜRÜLEMESİNİN İLGİLİ TARAFIN KUSURUNDAN KAYNAKLANMAMASI (HMK m. 145).....	891
KAVRAM DİZİNİ.....	893
ÖMER UĞUR GENÇCAN'IN YAŞAM ÖYKÜSÜ	937
ÖMER UĞUR GENÇCAN'IN ÇALIŞMALARINDAN “BİR KISMI”	939

KAYNAKÇA

- AKGÜN, Zerrin: Boşanma Hukuku, İstanbul 1949
- AKINCI, Ziya; GÖKYAYLA Cemile DEMİR: Milletlerarası Aile Hukuku, İstanbul-2010
- AKKAYA, Tolga: Medeni Usul Hukuk Bakımından Boşanma Davası, Ankara-2017
- AKINCI, Ziya; GÖKYAYLA Cemile DEMİR: Milletlerarası Aile Hukuku, İstanbul-2010
- AKINTÜRK, Turgut: Aile Hukuku, Ankara 2002
- AKINTÜRK, Turgut/ATEŞ, Derya: Aile Hukuku, İstanbul-2024
- AKYÜZ, Emine: Medeni Kanuna Göre Müşterek Hayatın Tatili, Ayrılık ve Boşanmada Çocuğun Korunması, Ankara-1983
- AKYÜZ, Emine: Çocuk Hukuku, Ankara-2010
- ALKAN, Fatih: Çocukla Kişisel İlişki Kurma Hakkı Bağlamında Devletin Pozitif Yükümlülükleri, İstanbul-2019
- ARSEBÜK, Esat: Aile Hukuku, Ankara 1940
- GÜNAY, Buket: Boşanmada Maddi ve Manevi Tazminat, Ankara-2019.
- BOR, Yusuf: Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması Nedeniyle Boşanma, Ankara-2023
- BURCUOĞLU, Haluk: 4721 Sayılı Türk Medeni Kanununun Boşanma Düzenlemesinin Eleştirisi ve Uygulamada Karşılaşılabilecek Sorunlar, Antalya Barosu Dergisi, Şubat-2004, Yıl:25, Sayı:5 s. 40 vd.
- CEYLAN, Ebru: Türk ve İsviçre Hukukunda Boşanmanın Hukuki Sonuçları, Galatasaray Üniversitesi Yayınları, Doktora Tezi, İstanbul-2006.
- ÇELİK, Berna Özcan: Genel Boşanma Sebebi Olarak Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması (Yüksek Lisans Tezi) Ankara-2015

- CİN, Halil: Eski Hukukumuzda Boşanma, Ankara 1976
- ÇELİK, Berna Özcan: Genel Boşanma Sebebi Olarak Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması, Ankara-2015
- DURAL, Mustafa; ÖĞÜZ, Tufan; GÜMÜŞ, Alper: Türk Özel Hukuku, Cilt III, Aile Hukuku, İstanbul-2024
- EGGER, August: Aile Hukuku (Çev. Tahir Çağa) İstanbul 1943
- ERDEM, Mehmet; MAKARACI-BAŞAK, Aslı: Aile Hukuku, Ankara-2022
- ERSÖZ, Oğuz: Türk Hukukunda Zina Sebebiyle Boşanma, İstanbul-2018
- ERSÖZ, Oğuz: 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda Düzenlenen Boşanma Sebeplerine Genel Bakış, TJSS, Yıl:3, Cilt:3, Sayı:5, s. 239
- FEYZİOĞLU, Feyzi N.: Aile Hukuku, İstanbul 1986
- HATEMİ Hüseyin, SEROZAN, Rona: Aile Hukuku, İstanbul 1993
- İNAN, Ali Naim: Medenî Hukuk, Ankara-2005
- KASATURA, İlkey: Alkol ve Arkadaşları, İstanbul-1995.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Aile Hukuku, Ankara-2024
- KÖPRÜLÜ, Bülent-KANETİ, Selim: Aile Hukuku, İstanbul 1985-1986
- OĞUZMAN Kemal, BARLAS Nami: Medenî Hukuk, Giriş, Kaynaklar, Temel Kavramlar, İstanbul 2000
- OĞUZMAN Kemal, DURAL Mustafa: Aile Hukuku, İstanbul 1994
- OĞUZOĞLU, H.Cahit: Aile Hukuku, Ankara 1949
- ÖZTAN, Bilge: Aile Hukuku, Ankara 2005
- ÖZTAN, Bilge: Medenî Hukukun Temel Kavramları, Ankara-2009
- ÖZTAN, Bilge: “3444 sayılı Kanunla Getirilen Değişiklikten Sonra Medeni Kanunu’nun 134’ncü Maddesi” Prof. Dr. Haluk Tandoğan’ın Hatırasına Armağan, Ankara-1990, s. 111-137.
- ÖZTÜRK, Necla: Milletlerarası Özel Hukukta Aile Kurma Amaçlı Evlilik Benzeri Yaşam Modelleri, Ankara-2016.

- RUHİ, Ahmet Cemal: Türk Hukukunda Boşanma, Boşanmanın Sonuçları, Ankara-2004
- SAYMEN, Ferit Hakkı-ELBİR, Halid Kemal: Türk Medeni Hukuku, Aile Hukuku, İstanbul 1960
- SCHWARZ, Andreas B.: Aile Hukuku (Çev. Bülent Davran), İstanbul 1946
- ŞENER, Esat: “Medeni Kanunun Boşanma Bölümünde Yapılan Değişiklikler” Türkiye Noterler Birliği Hukuk Dergisi, S. 70, Yıl 1991.
- TEKİNAY, Selahattin Sulhi: Türk Aile Hukuku, İstanbul 1984
- TOPAK, Süleyman: Boşanma Davalarında Yargılama Usulü, İstanbul-2021
- VELİDEDEOĞLU, Hıfzı Veldet: Türk Medeni Hukuku, Aile Hukuku, İstanbul 1965
- YALÇINKAYA, Namık, KALELİ, Şakir: Boşanma Hukuku, Ankara 1987
- YASAN, Candan: Milletlerarası Özel Hukukta Aynı Cinsiyetten Kişilerin Birliktelikleri, İstanbul-2013
- YILMAZ, Canan: Türk ve İsviçre Medeni Kanunlarına Göre Birlikte Yaşamaya Ara Verilmesi, Ankara-2016
- YILMAZ, Süleyman: Aile Hukuku, Ankara-2023
- YILMAZ, Ejder: Hukuk Sözlüğü, Ankara-2002
- YÜCEL, Özge: Boşanma Hukukunda Kusur İlkesinden Kusurdan Bağımsızlığa Geçiş, Ankara-2023
- ZEVKLİLER, Aydın: Medeni Hukuk, Ankara 1997
- ZEVKLİLER, Aydın, HAVUTÇU, Ayşe: Medeni Hukuk (Temel Bilgiler), Ankara-2004.
- ZEVKLİLER Aydın, HAVUTÇU Ayşe / GÜRPINAR Damla,: Medeni Hukuk, Temel Bilgiler, Ankara-2008
- ZEVKLİLER, Aydın, CUMALIOĞLU, Emre/ACABEY, Mehmet Beşir: Aile Hukuk, Ankara-2024